

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

7 OCTOMBRIE —
7 NOIEMBRIE

LUNA
PRIETENIEI
ROMINO-SOVIETICE

40 (864)

ANUL XVII
6 OCTOMBRIE 1961
12 PAGINI, 1 LEU

PRIETENIE...

MESAJUL NOSTRU CĂLDUROS

de
EVGHENI AFANASENKO

Ministru al Invățămintului public
al R.S.F.S.R., președintele Asociației
de prietenie sovieto-române.

Cu prilejul Lunii prieteniei romino-sovietice, marea sărbătoare a po-
poarelor noastre frățești, vă salut fierbinte, dragi prieteni romini, în nu-
mele activului de milioane al Asociației de prietenie sovieto-române.

Activiștii Asociației noastre, oamenii muncii care sînt membri ai ei în-
tîmpină cu noi succese, alături de întregul popor sovietic, marele eveni-
ment ce va avea loc în această lună: Congresul al XXII-lea al
P.C.U.S.

Prin activitatea pe care o desfășurăm vrem să aducem cât mai bine
la îndeplinire acel punct al proiectului de Program în care se prevede
dezvoltarea relațiilor frățești cu toate popoarele țărilor socialiste pe baza
egalității depline și colaborării reciproce, pe baza lărgirii permanente a
schimburilor culturale.

Proiectul de Program al P.C.U.S. este un îndemn pentru îmbunătățirea
continuu a activității noastre.

Oamenii sovietici iau cunoștință cu multă satisfacție de realizările
poporului frate român, dobîndite sub conducerea înțeleaptă a P.M.R. și
se bucură alături de el aflînd că planul de șase ani se îndeplinește cu
succes.

Sîntem ferm încrezuți că mergînd înainte pe drumul prieteniei
noastre vom obține succese și mai mari în construirea vieții noi.

Trăiască în vece prietenia sovieto-romină!

Moscova, 5 octombrie 1961

SALUT SCRIITORICESC!

(Prin telefon de la Moscova)

Trăim zile pline de bucurie și
mari așteptări. Și probabil că
nu numai noi. Întreaga lume își
îndreaptă acum privirile (pentru
a cîta oară?) asupra Moscovei.
Congresul al XXII-lea al Parti-
dului va adopta un nou program
care confirmă că construcția co-
munistului este o cauză a ge-
nerației noastre. Fapt care creează
o atmosferă asemănătoare celei
existente în ajunul intrării
într-o epocă nouă.

Ca scriitor, îmi pun în aceste
momente întrebarea: ce putem
face noi, scriitorii, pentru reali-
zarea acestui program?

Cred că sarcina noastră este
mult mai complicată decît toate
sarcinile care au stat pînă acum
în fața literaturii sovietice. Tre-
buie să ajutăm societatea și fie-
care om în parte să lupte cu
rămășițele capitalismului din
conștiință, să lupte cu aceste ră-
mășițe atît în jurul său cît și în
sinea sa.

Nașterea unui om comunist
fără o economie comunistă este
imposibilă; dar nici o economie
comunistă nu poate fi construită
fără existența unui om comunist.
Toate acestea nu sînt ușoare,
dar sînt perfect posibile.

Adresîndu-mă tovarășilor din
România în aceste zile minunate,
devenite tradiționale, ale Lunii
prieteniei romino-sovietice am
vrut să spun în cîteva cuvinte
care sînt gîndurile noastre. Și aș
vrea să vă mai spun că simțim
totdeauna prietenia și sprijinul
dumneavoastră, participa-
rea dumneavoastră la lupta no-
astră comună, la bucuriile și vic-
toriile noastre.

Vă salut cu prietenie, dragi
tovarăși romini, scriitori și citi-
tori, în aceste zile istorice, mă-
rețe.

Emmanuil Kazakevici

Casa prieteniei romino-sovietice din Capitală

LUNA MARI PRIETENII

de acad. **C. I. PARHON**

Președinte al A.R.L.U.S.

Conform unei tradiții scumpe, și în acest an
închinăm luna premergătoare aniversării Marii
Revoluții Socialiste din Octombrie prieteniei ro-
mino-sovietice.

„Luna marii prietenii”, cum ne-am obișnuit să-l
spunem, a devenit un minunat prilej pentru po-
porul nostru de a-și manifesta dragostea fră-
țească față de marele popor sovietic — vecinul,
eliberatorul și prietenul său cel mai apropiat și
mai sincer.

Au trecut un număr relativ mic de ani de cînd
popoarele noastre merg mină în mină pe același
drum. Dar cît de plini s-au dovedit a fi acești
ani! Privind în jurul nostru ne cuprînde un sim-
țămînt de mîndrie și de bucurie față de ceea ce
am realizat pînă acum în numele și spre binele
omului. Și nu există oțel în această țară, de la
marile uzine din București, pînă la noile cîmpuri
de sonde ale Olteniei, de la fabricile din Săvi-
nești pînă la minele din Maramureș — în case
să nu fie prezente roadele prieteniei romino-
sovietice. Așa cum nu există om care crează
în această țară — de la metalurgistul din Bucu-
rești pînă la profesorul din Cluj și de la colec-
tivistul din Bărgan pînă la minerul din Valea
Jiului, care să nu simtă zi de zi în munca lui in-
fluența binefăcătoare a sprijinului marii pri-
etenii.

Schimburile culturale romino-sovietice se lăr-
gesc și ele an de an adîncind o importantă con-
tribuție la cunoașterea reciprocă dintre țările
noastre.

Numeroși oameni ai muncii din România țin să
cunoască viața oamenilor sovietici la ei acasă,
să vadă mărețele realizări pe care acestea le-au
obținut în toate domeniile. În același timp nu-
meroși oameni sovietici țin să cunoască Romi-
nia, să ia cunoștință de ceea ce am realizat sub
conducerea Partidului Muncitoresc Român, să cu-
noască frumusețile țării noastre.

Lucrul acesta a ieșit cu putere în evidență cu
prilejul vizitei de prietenie pe care delegația de
partid și guvernamentală a țării noastre, con-
dusă de tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej, a între-
prins-o în această vară în Uniunea Sovietică.
Această vizită a fost în același timp o dovadă
vie a faptului că pentru colaborarea multilaterală
romino-sovietică se deschid perspective tot
mai largi în legătură cu realizarea Programului
grandios al construcției comuniste în U.R.S.S. și
desăvîrșirea construcției socialiste în R.P.R.

Anul acesta sărbătorim Luna prieteniei ro-
mino-sovietice.

7 OCTOMBRIE — 7 NOIEMBRIE

În ziua de 29 septembrie a.c. a
avut loc o ședință a Consiliului Ge-
neral A.R.L.U.S. consacrată organi-
zării Lunii prieteniei romino-sovieti-
ce. Ședința a fost prezidată de acad.
prof. Iorgu Jordan. Tov. acad. prof.
Petre Constantinescu-Iași, vicepre-
ședinte al A.R.L.U.S., a dat citire
dării de seamă asupra activității A-
sociației în răstimp de un an. Planul
de organizare a manifestărilor din
Luna prieteniei a fost prezentat de
tov. Marin Florea Ionescu, vicepre-
ședinte al A.R.L.U.S.

În cursul Lunii prieteniei din a-
cest an vor avea loc, printre altele,
următoarele manifestări:

● Între 1 octombrie—1 noiembrie, la Ca-
sele prieteniei romino-sovietice, în clu-
buri, case de cultură, în săli publice și că-
mine culturale au loc conferințe cu teme
„U.R.S.S. construiește comunismul — viitorul
luminos al întregii omeniri”, „Pace,
muncă, egalitate, libertate, fericire”, „Știin-
ța comunismului”, „Totul pentru om”, sim-
poziunile „Manifestul Comunist al epocii
contemporane”, „Un program măreț de
construire a comunismului în U.R.S.S.” ș. a.

● O expoziție cu tema „Un măreț pro-
gram de construire a comunismului în
U.R.S.S.” se va deschide la Casa prieteniei
romino-sovietice din București.

● La Casele prieteniei, casele de cultură,
în cluburile întreprinderilor și cămi-
nele culturale se vor organiza întîlniri ale
oamenilor muncii cu cei ce au vizitat U-
niunea Sovietică și cicluri de expuneri cu
tema „Impresii de călătorie din U.R.S.S.”

Vor avea loc de asemenea Seri ale prieteniei
și întîlniri ale oamenilor muncii cu
grupurile de turiști sovietici care ne vizi-
tează țara.

● În centrele regionale, raionale, în clu-
buri se vor face expuneri despre noile
realizări tehnico-stiințifice ale Uniunii So-
vietice în domeniul mecanizării complexe
și automatizării proceselor de producție,
folosirii semiconductorilor și energiei nu-
cleare în producția industrială ș.a.

● La Casele prieteniei romino-sovietice
din București, Iași, Cluj, Timișoara,
Constanța, Brașov, Craiova, Tg. Mureș și
Oradea vor avea loc conferințe ale oame-
nilor de știință despre „Știința în slujba
construcției desfășurate a comunismului”,
iar la Casele prieteniei și casele de cultură
din principalele orașe, un ciclu de confe-
rințe: „U.R.S.S. dezvăluie tainele Cōsmo-
sului”.

● În Capitală și în centrele regionale se
va organiza „Săptămîna filmului so-
vietic”.

● Cicluri de filme documentare și techni-
co-stiințifice vor fi proiectate în săli
publice și în cluburile întreprinderilor.

● În întreprinderi, instituții, în școli și
biblioteci, în căminele culturale sătești
se vor organiza Seri literare, recenzii, ex-
poziții și bazaruri ale cîrții sovietice.

● În toate regiunile vor avea loc tradi-
ționale serbări ale prieteniei romino-
sovietice.

Concurs de reportaje cu tema

„Am fost în U.R.S.S.”

Revista noastră organizează un concurs de reportaje deschis
tuturor celor care au vizitat Uniunea Sovietică.

Materialele trimise se pot referi la orice aspect din bogata
și variată realitate sovietică contemporană. Reportajele nu tre-
buie să depășească 6 pagini dactilografiate la două rînduri.
Concursul este deschis pînă la data de 31 decembrie a.c. (data
postei). Rezultatele vor fi anunțate în nr. din 26 ianuarie al re-
vistei noastre.

Pe totă durata concursului, în paginile „Veacului nou” va
fi publicată o „Poștă a concursului”.

Concursul este dotat cu următoarele premii:

Premiul I. — O călătorie în U.R.S.S. (la alegere:
croazieră pe Marea Neagră sau călătō-
rie cu trenul).

Premiul II. — Un aparat fotografic.

Premiul III. — Cărți din literatura rusă și sovietică în
traducere românească, precum și discuri
de patofon, în valoare totală de lei 500.

Trei mențiuni — Cărți și discuri în valoare de lei 300
de fiecare mențiune.

Reportajele premiate vor fi publicate în paginile revistei nos-
tre. Manuscrisele nepublicate nu se întorc.

Reportajele vor fi trimise pe adresa redacției „Veac nou”, str.
Ion Gîlcă nr. 5, București, purtînd pe plic mențiunea „Pentru
concurs”.

mino-sovietice insuflăji de mărețele prevederi ale Programului P.C.U.S. Aceste prevederi constituie o dovadă v. acibilităților nelimitate pe care le oferă socialismul pentru dezvoltarea impetuoasă a forțelor de producție, pentru creșterea vertiginosă a nivelului de trai al celor ce muncesc.

Prevederile proiectului de Program al P.C.U.S., ce va fi adoptat peste câteva zile de Congresul al XXII-lea, au fost salutate de întregul nostru popor cu un sentiment de profundă bucurie și satisfacție pentru că, așa cum a arătat tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej — „Poporul român vede pe bună dreptate în proiectul de Program al P.C.U.S., o imagine concretă, însușitoare a propriilor perspective de viitor”. Împreună cu marea popor sovietic deschizător de drumuri — atât pe pământ cât și în Cosmos — mergem acum și noi sub conducerea Partidului — spre acele minunate înălțimi la care generațiile anterioare puteau doar să viseze.

Împreună vom face totul pentru ca niciodată războiul să nu amenințe orașele, uzinele, cimpiiile cu grâne, leagănele în care crește generația ce va moșteni lumea pe care o clădim cu propriile noastre mâini. O condiție a asigurării păcii ar fi traducerea în viață a propunerilor de dezarmare generală și totală făcute de Uniunea Sovietică.

Poporul român este alături de Uniunea Sovietică și de celelalte țări surori în susținerea acestor propuneri, precum și în toate acțiunile întreprinse în apărarea păcii, pentru întărirea capacității de apărare a lagărului socialist. Puterea acestui lagăr este în clipa de față atât de mare, încât împiedică politiciile sale de pace nu va putea fi împiedicată de nici un fel de intimidări, indiferent de unde ar veni ele.

În Occident unii zăngăne armate în legătură cu ocuparea sovietică de a se încheia Tratatul de pace cu Germania și de a se normaliza pe această cale situația din Berlinul occidental. Dar cei ce se joacă cu focul ar trebui să știe că țările socialiste — printre care și țara noastră — nu mai sunt dispuse să lărgăneze încheierea Tratatului de pace german. În țara noastră sunt împărțite pe deplin cuvintele rostite de tovarășul N. S. Hrușciov, în august, la mitingul prietenilor sovietici de la Kremlin: „Noi, ca cei mai apropiați frați și tovarăși care luptăm pentru aceeași cauză, împărțim împreună și bucuriile și durerile, sintem întotdeauna gata să venim unul în ajutorul celuilalt”.

Faptul că simțim alături umerii puternici ai tovarășilor, ai fraților noștri — oamenii sovietici — ne face să credem cu și mai multă putere în izbândă comunismului.

Cît de puternică și de minunată este unitatea care leagă popoarele noastre! Ei, aceste unități de nezdruclinat îi vom închina și în acest an „Luna prieteniei romino-sovietice”. Manifestările de toată felurile care vor avea loc în acest răstimp, expozițiile ce se vor deschide, serbările populare, schimburile de delegații ce se vor organiza — toate vor demonstra simțămintele de prietenie care ne animă. Va fi un nou prilej de a ne exprima dragostea și recunoștința pentru marea popor sovietic — popor pionier, care numai în cursul unui singur an a dat omenirii de două ori posibilitatea să privească spre înălțimi încă nemiintuite: prin intermediul navei cosmice pilotate de Iuri Gagarin și Gherman Titov, spre înălțimile Cosmosului, iar prin înălțirea mărețului Program al P.C.U.S. — spre înălțimile comunismului.

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

CICERONE THEODORESCU:

Contribuția fiecărui

În Luna prieteniei, în intervalul sărbătoresc 7 octombrie — 7 noiembrie, îmi apare într-o lumină tot mai puternică un element menit să concentreze participarea: participarea, exemplul personal, contribuția fiecărui.

Oricare dintre noi poate veni cu ne-numărate cazuri concrete într-o confirmare a acestor adevăruri.

Ora ilustrare de cele mai convingătoare am avut la ședința recentă a Consiliului General A.R.L.U.S., în cuvintele fierbinte și plin de substanță rostite de tovarășul Ilie Trandafirescu, Erou al Muncii Socialiste: ieri muncitor, azi inginer, într-insul noi vedem cum mîndrie unul dintre exemplele vie ale uriașului salt calitativ la care omul muncii de la noi a ajuns sub îndrumarea partidului și urmînd exemplul sovietic frățesc.

Tovarășul Trandafirescu releva, între altele, de cît rîsunet și de cît folos s-au dovedit în rândurile muncitorilor de la Uzina de tractoare din Brașov cărțile sovietice, cite învățăminte se trau și ce angajamente personale rezultă de pe urma recenziilor și discuțiilor care au loc.

Iată cum se vedește — în felurile prilejurii și în forme dintre cele mai atrăgătoare — conținutul și de ză mai bogat al comuniunii adînci, de ză mai bogat al comuniunii adînci, de ză mai bogat al comuniunii adînci, de ză mai bogat al comuniunii adînci.

Transpuse în realități practice, directe, variate, pe toate razele de activitate, aceste relații capătă semnificații inedite și fertile în conștiința fiecărui om interesat de progresul societății umane și de propria sa îmbogățire spirituală.

Pentru scriitorii vremii de azi, o mare satisfacție — pe care au rîvnit-o fără

Acad. IORGU IORDAN:

**Relații științifice
dintre cele mai vii**

Luna prieteniei romino-sovietice este pentru cetățenii patriei noastre un eveniment deosebit de important prin faptul că le oferă prilejul de a-și manifesta, într-un mod sărbătoresc, senti-

mentele de dragoste și admirație pentru marea popor sovietic și pentru conducătorul lui, gloriosul Partid Comunist al Uniunii Sovietice. Oamenii muncii din toate domeniile de activitate își manifestă, odată cu aceste sentimente, și recunoștința față de tovarășii lor din prima țară a socialismului.

Între unii și alții există strînse legături, care se soldează cu foloase pentru ambele părți și, prin aceasta, pentru întreg lagărul socialist, ceea ce însemnează, totodată, o contribuție de mare preț la progresul omenirii întregi. Colaborarea, cu adevărat frățescă, dintre noi și oamenii sovietici este prezentă și activă în toate sectoarele muncii. Referindu-mă la

specialitatea mea, voi aminti câteva fapte.

Numerosi oameni de știință romini, majoritatea tineri, au participat în ultima vreme la Congresul slavistilor și la Congresul orientalștilor, ținute în U.R.S.S. Revista „Voprosi Iazikoznania” a trimis citorva lingviști de-a noștri un chestionar a privirii la activitatea lor științifică, după care a publicat răspunsurile primite, contribuind astfel la popularizarea lingvisticii românești printre foarte numeroșii ei cititori. Nu de mult doi tineri cercetători, unul lingvist, celălalt matematician, au luat parte la conferința de lingvistică matematică organizată de specialiștii sovietici în această nouă ramură a disciplinei noastre. La cursurile de vară de la Sinaia au participat atât în 1960, cît și în 1961, tinerii lingviști sovietici, care se ocupă de limbă și literatură română. În sfârșit, anul acesta a apărut la noi în traducere românească, o lucrare de lingvistică generală a profesorului R. A. Budagov, de la Universitatea „Lomonosov”, bun cunoscător al limbii noastre și autor, între altele, al unui volum de studii asupra sintaxei românești.

Acad. prof. HORIA HULUBEI:

**Colaborare pe tărîmul
fizicii nucleare**

Luna prieteniei romino-sovietice a fost și rămîne mereu un admirabil prilej de exprimare a bucuriei cît între popoarele noastre s-a statornicit o înțelegere profundă, bazată pe țeluri comune și pe o colaborare multilaterală, pe care se dezvoltă. Fiecare cetățean conștient al țării noastre are în fața lui nenumărate exemple concrete de modul cum, în viață, au loc gesturi și fapte izvorite din această prietenie.

Să-mi fie permis să arăt cum, în domeniul meu imediat de activitate, am simțit efectul acestor legături trainice între popoarele sovietic și român. Uniunea Sovietică și aici, ca în nenumărate alte domenii, și-a oferit spontan și tovarășește asistența sa, și a oferit asistența sa tehnică ca să ne permită ca într-un timp record să fim în stare să abordăm și la noi atât cercetările fundamentale de fizică nucleară, cît și posibilitățile de a aplica în viață rezultatele oferite de energia nucleară.

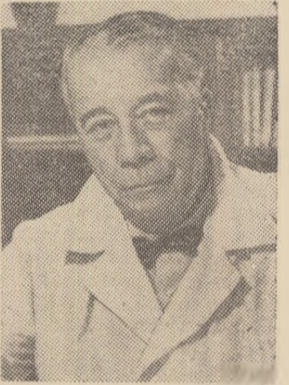
La puțin timp după discuțiile preliminare avute cu savanții și tehnicienii sovietici, a intrat în funcțiune un reactor experimental românesc, reactor exploatat de tehnicienii romini formați în centrele nucleare sovietice.

Astăzi sîntem în stare să abordăm cele mai noi probleme legate de fizica nucleului, iar metodele fizicii nucleare sînt în-trebuințate larg și cu succes în viața noastră industrială și în cercetă-

rile românești de fizică, chimie, biologie, medicină, agricultură, siderurgie și din multe alte domenii, aducînd înviorare în munca științifică și apreciable avantaje economice. Oamenii noștri de știință lucrează în strînsă colaborare cu savanții sovietici, iar mulți, sau foarte mulți tineri de-a noștri se formează încă și foarte schimburi de experiență utile în centrele nucleare sovietice.

Un alt exemplu minunat de colaborare este și acela din domeniul energiilor înalte, la centrul științific de la Dubna, centru de renume internațional, unde tinerii noștri cercetători au și atacat și rezolvat cu succes, în colaborare cu colegii lor sovietici, probleme de interes mondial foarte apreciate.

Acum, cînd poporul nostru al țării noastre muncește din toate puterile ca să desăvîrșească construirea socialismului, experiența țării prietene care cucerește astrele și merge cu pași reperi spre comunism ne este extrem de utilă, iar prietenia poporului sovietic ne dă și mai multă încredere în viitor.

GEORGE GEORGESCU:

Artist al poporului

**Prețuirea
cea mai aleasă —
muzicienilor sovietici**

Fiecare dintre noi avem o anumită concepție despre prietenie; în ea se oglindesc atît tipul psihologic din care facem parte, cît și experiența trăirii noastre anterioare. Eu, pentru mine, adaosul și prietenia multă frățescă și sînt bucurie cînd găsesc la prietenii mei o viață lăuntrică felurită de a mea, care îmi îmbogățește universul meu particular. La acest deziderat mi-au răspuns întru totul prietenii mei sovietici, despre care îmi face o adevărată plăcere să spun câteva cuvinte.

Prima mea călătorie în Uniunea Sovietică s-a petrecut în aprilie 1952. Am dirijat atunci Orchestra simfonică de Stat din Moscova în câteva concerte și pe cea din Kiev — capitala Ucrainei. N-am să uit niciodată căldura cu care am fost primit și răsplătit de membrii orchestrelor și de publicul sovietic.

În septembrie 1954 am făcut o a doua călătorie în Uniune și atunci am cunoscut în alte câteva concerte Orchestra Radiodifuziunii din Moscova. După un an — în octombrie 1955 — am vizitat iarăși țara prietenă, lucrînd de data aceasta și dînd concerte cu trei orchestre din Moscova: Orchestra simfonică de Stat, Orchestra Radiodifuziunii din Moscova și Orchestra Teatrului Mare. În sfârșit, în ianuarie 1958, am întreprins un turneu cu orchestra noastră — Filarmonica de Stat „George Enescu” din București — concertînd la Kiev, Moscova și Leningrad. M-am simțit acolo într-un climat familiar, avînd sentimentul că sînt ca și între ai mei. În același an, în martie, am fost invitat să particip la juriul Concursului Internațional „Cealkovski”, care-și inaugura prima competiție.

Legăturile mele de prietenie cu oamenii sovietici nu se mărginesc, însă, numai la cele încheiate acolo, cu prilejul vizitelor mele. Ele au început și s-au înmulțit considerabil aici în București. Unul dintre cei dintîi prieteni ai mei-a fost Serghei Prokofiev, pe care l-am cunoscut mai tîrziu în creația sa și ai personal cu prilejul unei vizite făcute de mult în capitala țării noastre. Apoi Aram Hacıaturov, pe care l-am cunoscut tot astfel: mai tîrziu în Simfonia sa a II-a și, mai tîrziu, personal. Iar acum, mai recent, Dmitri Șostakovič este compozitorul sovietic a cărui prietenie mă cinstește cu deosebire.

Dar cum aș putea oare cu acest prilej să nu-mi îndrept gîndul spre valorosul muzician și violonist David Oistrach? Și cum aș putea să uit a-l numi pe Sviatoslav Richter — pe prietenul Slavuca —, pe colosalul pianist mondial care este și un artist minunat și un om încîntător? Și cum aș putea să trec sub tăcere pe marele Ghevinschi, pe Șaporin, Kogan, Rostropovič, Oborin, Kabalevski, Gaur, Anosov, Ghilels, Șafran, Neigauss, Ivanov, Zak, Rahlin și toți ceilalți prieteni sovietici cu numele cărora aș putea umple un volum?

De ei toți mă leagă o căldă prietenie și tuturor le închin gîndurile mele cele mai frumoase și le păstrez prețuirea mea cea mai aleasă, căci pe lingă măiestria lor artistică și valoarea lor creatoare, am găsit în ei și oameni adevărați.

În nord-estul Dobrogei, deasupra unei câmpii întinse, se înalță pe neașteptate masivul muntos Beștepe (Cinci munți). Această străveche formație geologică, spălată de ploii, șlefuită de furtunile veacurilor ce s-au scurs, se vede de departe — de pe mare și de pe uscat. La poalele ultimului munte, a cărui pantă înaintează pînă aproape de Dunăre, s-a aciuit satul Mahmudia. Prin mijlocul satului trece o uliță largă, pînă la Dunăre, mai bine spus pînă la un braț al fluviului, brațul Sfintul Gheorghe. Pe cele două laturi ale uliței principale ca și pe ulicioarele laterale, mai înguste, se zăresc de după garduri, porți și porțițe frumoase sculptate, case înconjurată cu grădini de flori. Dintr-o casă ne iese în întâmpinare o femeie plinuță, cu obrazii rumeni care, spre uimirea noastră, ne urează bun sosin în limba rusă.

În satul Mahmudia, trăiesc și muncesc laolaltă în Gospodăria agricolă colectivă „Scînteia” români, ucraineni și ruși. Ucrainenii sînt urmași ai cazacilor zaporozieni de dincolo de Dunăre, urmași de-ai „lipovenilor” fugiți din Rusia țaristă, care de mult nu mai respectă datinile și legile sectei lor. Și-au tăiat barba, fumează — dar unele obiceiuri le-au păstrat totuși și cu timpul le-au transmis și altora. Fumatul e îngăduit, dar nu în casă. Și nici în casele românilor nu se fumează. Ca să fumeze, cei ai casei ies în curte, în grădina sau măcar pe prispa care se întinde de-a lungul a doi sau trei pereți, alcătuită o galerie cu un acoperiș susținut de stâlpi de lemn, adesea sculptați.

În livadă cresc caiși și viță de vie; gutuile aurii, pietroase, atîrnă încă pe crengi; florile de toamnă strălucesc într-o orgie de culori. În fundul curții se află bucatăria — încăpere largă, cu un cuptor mare. Ușa pe care intrăm în casă ne duce de-a dreptul într-o încăpere, de unde se poate intra în alte două. Nouă ni se oferă odaia din stînga. Pe paturile mari sînt grămezi de plăpumi și perne; pe pereți și pe jos — scoarțe decorative, în culori vii, țesute în casă. Pretutîndeni — puzderie de tablouri și fotografii. Bărbatul gazdei lucrează în portul Constanța și vine acasă numai în zilele libere. Peste trei ani va ieși la pensie și atunci va rămîne pentru totdeauna în satul lui de baștină.

Gazda pune masa în odaia de mijloc. Curînd încep să se adune oaspeții: președintele și membrii conducerii gospodăriei, secretarul organizației de partid, președintele statului popular comunal, directorul școlii. Fiecare vorbește în limba lui: română, rusă, ucraineană. Pe președintele statului popular, care se pregătește să ne însoțească într-o plimbare pe Dunăre, îl cheamă Toma Ivanovici. Gazda îi spune „tovarășul președinte”. Toma se socotește ucrainean, dar ucrainean pe care o vorbește, la fel ca toți ceilalți de altfel, e plină de cuvinte românești, iar uneori și de expresii țurcești și tătare, stilcitate și adaptate la sintaxa și rezonanța propriei lor limbi.

În ograda gospodăriei colective stau aliniate prese unișe pentru fabricarea vinului; în căzi gilgile fermentînd mustul — roșu, auriu, violet. Aerul e plin de mirosul puternic al vinului. În stînga și în dreapta se însiruie fermele, ateherele și magazii. Președintele și cei ce-l însoțesc ne fac cunoscută istoria gospodăriei colective, care numără abia trei ani. Ni se arată edificiile noi, casele în construcție și locurile rezervate pentru noi construcții. Gospodăria se dezvoltă multilateral: cultivă cereale, crește cai, vite cornute, porci. Și are multe planuri de viitor! Membrii conducerii ne vorbesc cu drag de ele. Cu trei ani în urmă, gospodăria colectivă număra abia treizeci de familii; astăzi are vreo 700, toți locuitorii Mahmudiei. „În afară de un chiabur pe care nu l-am primit, și nici pe ru-dele lui” — adaugă „președintele”.

...Trecem cu barca pe malul celălalt al brațului Sfintul Gheorghe. Tărmul, sărac în verdeață și presărat cu construcții de ale gospodăriei, se deosebește mult de celălalt. Acolo, întinderea lucitoare a apei e strălucită de ramurile grele ale copacilor. Salcii înaintază pînă în apă și adîncurile te cheamă, ademnitoare. Ți se pare că ai fi de ajuns să arunci undița și peștele s-ar prinde în cârlig. Pe acest braț circulația nu e prea intensă. Cît îi zina de lungă nu trec decît vreo cîteva vaporașe, pentru că artera principală este Suliza, brațul de mijloc al Dunării.

Plecăm în căutare de viermi pentru momelă. Trecem de o porumbiște și lingă un copac doborît, găsim o groapă. Toma Ivanovici înșege adînc lopata. Viermi de pămînt adunați acolo nu seamănă cu ai noștri. Sînt lungi, turtiți și aduc mai curînd cu lipitorile; pielea lor aproape neagră e foarte rezistentă.

Prindem în cârlig momela, nu prea apetisantă, fără nici o speranță. Dar fărîma asta de vierme scosor ca pielea, ademnește în plînă zi un somn. Solzi strălucitori, au reflexe violet. Peștele e mic, dar pentru noi e un adevărat eveniment. Pentru prima oară pescuim în Dunăre și tot pentru prima oară prindem un somn, folosind o undiță cu plăt.

Bătrînul paznic al gospodăriei se apropie de noi. Urmărește atent pluta care tremură ușor pe apa tulbură, de culoarea cafelei cu lapte, și ne spune cu glas țărănesc:

— Înainte, pe vremea negustorilor, nu era așa. Negustorul îți dădea barcă, plase, unelte de pescuit. Ți le dădea pe datorie și ți le trecea într-un

Tineri cercetători în deltă

carnet. Tot ce pescuiai era al lui. Și tot dator ră-mineai. Pentru că prețul peștelui îl fixa cum îi venea lui la socotelă. Cînd se ieftinea peștele la oraș, cînd nu găsea cumpărători, cînd mai știu eu ce! Pînă la urmă nu munceai pentru tine, ci pentru negustor. Ca un argat pentru moșier. Te trecea negustorul în carnetul lui și să încercat numai să spui ceva că îndată îți băga carnetul sub

duce numai din șirurile nestîrșite de bușteni, așezați în stive. Mașinile scot din rădăcini, unul după altul, ultimele trunchiuri noduroase, ca niște măsele gigantice din falca unui uriaș.

În față se zărește o dragă uriașă. Ne strecurăm cu greu pe lingă ea. Cupa aruncă pe mal nămol și nisip. Tractoarele nivelează munți de pămînt, pentru terasaamentul înalt. E un ținut cu mii de hectare de trestie, groasă ca bambusul, de cîtiva metri înălțime. Înainte vreme toată bogăția asta creștea, putrezea fără folos.

Acum mașinile cosesc stuful, oamenii îl leagă în snopi uriași, iar bărci speciale îl transportă la combinatul de celuloză. Celuloză, hirtie — iată în ce se preschimbă pădurile dese de stuf, ocrotind pădurile adevărate. E o bogăție nescăpată. Stuful se cosește în fiecare an, întocmai ca iarba de pășune. În dreapta noastră se lucrează la un canal. Canale asemănătoare se sapă acum în toată delta. Mașinile trebuie să ajungă pînă la masivele de stuf, spre a ușura astfel transportul stufului pe Dunăre, pînă la fabrică. La Institutul științific de prelucrare a stufului se studiază particularitățile și posibilitățile de folosire a acestei materii prime, încă nu de ajuns de cunoscute.

Canalul devine tot mai lat și mai adînc. Pe țărnișe ivesc parcele întregi golașe, poiene cu stuf cosit. Sînt deocamdată primele semne ale pătrunderii omului într-o pădure virgină. Dar cît de mult se va transforma delta cînd va fi brăzdată de o rețea deasă de canale și manca pentru colectarea materiei prime necesare combinatului de celuloză se va desfrîna din plîn!

Sîntăm o oarecare părere de rău. Va dispărea oare frumusețea de nedescris a naturii, farme-ul sălbatic al acestor locuri pitorești?

Ca răspuns la gîndurile noastre ni se spune înău:

— Toamna, stuful oricum se îngălbenește, se usucă și cade, împiedicînd creșterea mugurilor noi. Dacă e cosit crește mai bine. Nu e pădure, ca să așteptăm ani în șir pînă să crească copaci tineri pe locul celor doborîți. Dar salcii? Au să crească puțin mai încolo, unde solul are mai multă umezeală. Bogăția deltei e ca apa rîului. Bei cît îți poțtește inima și apa curge mai departe. Cu atît mai bine, dacă e folosită cu pricepere.

Iar românii, după cît se vede, se pricep să o folosească. Azi cel mai important lucru este ca delta să furnizeze cantitatea de stuf și de pește necesară economiei, rămînînd în același timp o mare rezervă naturală.

In delta Dunării

(Fragmente)

de
VANDA VASILEVSKAIA

nas. Și noi? Eram neștiutori și nu înțelegeam nimic din slovele scrise. Îi aduceam pește negustorului și socoteam să sfîrșim cu datorla. Dar nu era așa! Datoria rămînea la fel de mare. Cînd ne uitam la năvoade, se rupeau. Ni le dădea putrede. Și trebuia să luăm altele. Așa că datoria nu numai că nu scădea, ci creștea, creștea mereu. Dacă culezai o vorbă despre necazuri dădeai de bucluc pentru că, lucru știut, poliția și judecătorii erau de partea lor, a negustorilor... Amară viață... Pe cînd acum? Statul dă și năvoade, și barcă, și dacă mai ai nevoie de ceva lei tot de la stat și nici capul nu te doare. Și nu-ți dă niște vechituri, ca negustorul, ci marfă adevărată, cum se cuvine. Acum pescuiești și pentru stat și pentru tine și știi sigur cît ți se cuvine. Eu de pildă...

Lui Timofei îi place să povestească. Despre ce a fost și cum este, despre treburile familiei lui și ale gospodăriei colective, într-un cuvînt despre toate. I-am câștigat simpatia încă din prima zi și e vădit nemulțumit de împrejurarea că nu el, ci altcineva are să ne însoțească pe Dunăre...

Canalul e destul de strîmt. A fost săpat în 1924. Tărmul e mărginit de păduri de stuf, iar deasupra lor alte păduri, de salcii — uriașe, luxuriante. Coridorul verde din mijlocul acestei păduri sălbatice pare să fie de undeva din ținutul Amazonului. Pare un canal natural, nu făcut de munca oamenilor.

Dar după cîtiva kilometri peisajul se schimbă cu desăvîrșire. Ținutul nu mai are vegetație. Terasament înalt, tractoare, excavatoare. Munca e în toi. Că și aici au fost cîndva salcii se mai poate de-

În romînește de
P. GRANEA și A. VLAD

Șefa de echipă Elena Kovalet din colhozul „Zarea komunizma”, raionul Klevansk își luase angajamentul să obțină în anul acesta 75 chintale de boabe de porumb uscat la hectar. Și acum iată roadele: pe fiecare tulpină cite doi-trei știuleți grei. Elena Kovalet a fost aleasă delegat la Congresul al XXII-lea al P.C.U.S.

Spre agricultura comunismului

Proiectul de Program al P.C.U.S. arată că „o condiție obligatorie a construirii comunismului este ca, paralel cu o puternică industrie, să fie creată o agricultură înfloritoare, multilateral dezvoltată și de o înaltă productivitate”. Pentru anii ce vin Partidul Comunist al Uniunii Sovietice organizează un puternic avânt al forțelor de producție din agricultură, spre a asigura pe această bază obținerea unui belșug de produse agroalimentare și trecerea treptată a statului sovietic la relații sociale comuniste și la lichidarea în linii mari a deosebirilor dintre oraș și sat. Extrem de elocvente sînt în această privință obiectivele propuse a fi îndeplinite. Pînă în 1980, în Uniunea Sovietică va fi creată baza tehnico-materială a comunismului; în această perioadă, volumul global al producției agricole va crește de 3,5 ori, iar cel al productivității muncii va spori considerabil — în răstimp de 10 ani de cel puțin 2,5 ori, iar în 20 de ani de 5—6 ori. Va avea loc trecerea treptată la proprietatea unică a întregului popor. Încă în primul deceniu, Uniunea Sovietică va întrece Statele Unite ale Americii în ce privește producția pe cap de locuitor la principalele produse agricole.

Trecerea la agricultura comunismului a fost pregătită de întreaga dezvoltare anterioară a societății și economiei sovietice. Cotitura radicală săvîrșită în dezvoltarea agriculturii sovietice, marcată de plenara C.C. al P.C.U.S. din septembrie 1963 precum și imensa muncă organizatorică și politică desfășurată de atânci de Partidul Comunist și de statul sovietic și-au dat pe deplin roadele: în această scurtă perioadă producția agricolă globală a crescut de mai bine de 1,5 ori; numai producția globală de cereale a crescut cu 3 miliarde puduri (50.790.000 tone). Producția de sfeclă de zahăr a crescut cu 33.700.000 tone, cea de bumbac brut cu 350.000 tone, numărul vitelor cunute mari a sporit cu 20.000.000 capete, cel al porcilor cu 25.300.000 capete iar cel al ovinelor cu 33.100.000 capete. În tot acest timp producția agricolă a țărilor capitaliste a hătut, în genere, pasul pe loc. În agricultura S.U.A., de pildă, creșterea medie anuală a producției agricole a fost în medie de 1—2 la sută. Producția globală de lapte și unt a U.R.S.S.

a depășit încă de pe acum producția S.U.A., iar la lină U.R.S.S. produce de 2,3 mai mult decît S.U.A.

În anii imediat următori, pentru a satisface pe deplin nevoile țării, producția agricolă va spori în Uniunea Sovietică la un asemenea nivel încît achizițiile de cereale vor ajunge la 4,2 miliarde puduri, cele de carne la 13 milioane tone, cele de lapte la 50 de milioane tone. În cursul septenaliului producția globală a agriculturii U.R.S.S. va crește de 1,7 ori, sporul mediu anual fiind, în medie, de 8 la sută, adică de circa 4 ori mai mare decît cel înregistrat în ultimii ani în agricultura S.U.A. De asemenea, productivitatea muncii va crește de aproximativ 2 ori în colhozuri și cu 55—60 la sută în sovhozuri. De altfel, încă în 1960, sporul de cereale realizat la fiecare 100 de ha. teren a întrecut cu mult pe cel obținut în S.U.A.

Așa cum arată proiectul de Program al P.C.U.S. „Agricultura se va apropia de nivelul industriei în ceea ce privește înzestrarea tehnică și organizarea producției; munca în agricultură se va transforma într-o varietate a muncii industriale; dependența agriculturii de forțele oarbe ale naturii se va micșora considerabil, iar apoi se va reduce la minimum”. În vederea atingerii acestor țeluri, volumul investițiilor în agricultura sovietică va spori considerabil, astfel ca să se poată ajunge la practicarea unei agriculturi intensive.

A doua cale de realizare a sporirii producției agricole vegetale va fi asigurată prin îndeplinirea unei chimizări consecvente și multilaterale a agriculturii, mai ales prin folosirea pe scară mult mai largă a îngrășămintelor; numai în cursul septenaliului agricultura sovietică va primi aproximativ de trei ori mai multe îngrășăminte chimice. Nivelul chimizării agriculturii va cunoaște, în general, o mare extindere cantitativă și calitativă, agricultura comunistă devenind astfel agricultura cea mai chimizată din lume.

Firește, una din principalele direcții de dezvoltare a agriculturii va fi dată de continuă ridicare a nivelului de mecanizare a tuturor ramurilor de producție agricolă. Se va asigura mecanizarea complexă a tuturor ramurilor agricole, făcîndu-se astfel un pas și

mare pas înainte pe calea lichidării deosebirilor esențiale dintre munca agricolă și cea industrială, dintre oraș și sat. Paralel se va extinde considerabil electrificarea lucrărilor. Pînă cel mai târziu la finele anului 1965 vor fi electrificate, în toate colhozurile și sovhozurile, aprovizionarea cu apă a fermelor, mulsul vacilor, tunsul oilor, pregătirea furajelor, alături de curățirea și uscarea cerealelor și de prelucrarea primară a produselor agricole. Totodată vor crește suprafețele însămîntate, prin darea în cultură a unor noi terenuri și se vor mări efectivele de animale. Va continua valorificarea pămînturilor înțelenite, iar prin extinderea, de pildă, a culturii porumbului în noi ținuturi se va obține, suplimentar, peste 1 miliard de puduri boabe. Vor fi selecționate noi soiuri de plante și rase de animale mai pro-

ductive; în agricultura comunistă vor fi folosite, în exclusivitate, numai semînțele și rasele de animale selecționate și bine adaptate zonelor respective de producție.

Progresul tehnice a luat de pe acum o impetuoasă amploare în toate direcțiile. Ceea mai noi cuceriri ale științei agricole și practicii înaintate au fost introduse și vor continua a fi extinse în colhozuri și sovhozuri. O întreagă armată de specialiști lucrează nemijlocit în producția agricolă, sovhozurile devin cu fiecare zi ce trece mari fabrici de produse agricole.

Oamenii muncii sovietici lucrează cu însuflețire pentru îndeplinirea sarcinii de asigurare a avîntului continuu al producției agricole în vederea realizării belșugului de produse specific agriculturii comuniste.

E. Popescu-Jianu

Portretul „exploratorilor viitorului”

Proiectul de Program al P.C.U.S., plan concret al construirii comunismului în U.R.S.S. — acordă o deosebită atenție dezvoltării mișcării de muncă comunistă. În acest cadru, ancheta inițiată de „Komsomolskaia pravda”, cu titlul: „Ce credeți despre exploratorii viitorului?” a stîrnit un deosebit interes.

Prin întrebările ei, ancheta a urmărit să definească, pe baza experienței acumulate pînă acum de colectivele de muncă comunistă, trăsăturile principale ale acestei mari mișcări a zilelor noastre, formele ei de dezvoltare în viitor.

Ziarul a primit mii de scrisori. Localitățile de expediție: Kiev, Lipetsk, Stalinsk, Cernigov, Kirovograd, Poltava, Sumi, Mirgrod, Chișinău, Riga, Melekes, Irkutsk... Și maldăcul de plieuri a închipuit un mare portret — poate încă nefinisat, dar cu contur precis, scîldat într-o lumină generoasă: portretul moral al constructorilor comunismului. Căci întrebarea: „Ce credeți despre exploratorii viitorului?” a prilejuit o amplă dezbateră populară despre omul nou care săurește cu minile sale comunismul și se perfecționează în același timp necontenit pe el însuși, o dezbateră despre sensul major al unei vieți ridicate pe o treaptă nouă, superioară.

Întrebarea de bază: „Care sînt laturile cele mai puternice ale vieții colectivelor de muncă comunistă (producția, relațiile dintre oameni, traiul cotidian, cultura ș.a.)?” a întrunit nenumărate răspunsuri a căror idee principală poate fi exprimată pe scurt prin cuvintele lui N. S. Hrușciov care a spus că pentru omul societății comuniste munca este o necesitate vitală, după cum o necesitate vitală sînt și acumularea de noi cunoștințe, ridicarea nivelului cultural, creșterea conștiinței.

S-au indicat și cifre care oglîndesc impresionante succese în producție, dar s-a subliniat că „latura cea mai puternică” este lupta pentru noul profil moral al omului, pentru stîrpirea definitivă a tot ce a sădit rău trecutul, a tot ce este urît în sufletul omenesc, pentru stabilirea de noi relații între oameni.

În scrisoarea lui, V. Remizovski, brigadier la gospodăria zootehnică experimentală a Stațiunii experimentale agricole de stat din Magadan (Remizovski adaugă cu umor: „nici regi nu se pot mîndri cu un titlu atît de lung!”) subliniază că a lucra bine, a depăși sistematic planul tehnice să fie o axiomă pentru membrii brigăzilor de muncă comunistă, o axiomă care nici nu mai e necesar să fie trecută în „codul” constructorilor comunismului, ea subînțelegîndu-se. Dar ceea ce deosebește realmente muncă această de toate celelalte care au precedat-o — continuă V. Remizovski — este procesul de transformare morală a omului, de înfrumusețare și îmbogățire spirituală, de autoperfecționare. Ideea aceasta este completată de scrisoarea inginerii G. Nozdraciova din Riga, după care particularitatea principală a mișcării de muncă comunistă constă în faptul că centrul ei de greutate a fost deplasat asupra dezvoltării valorilor morale ale omului — constructor activ al societății comuniste.

Portretul moral al exploratorilor viitorului este întregit de răspunsurile la întrebarea: „De care din următoarele probleme legați în primul rînd dezvoltarea viitoare, în proporții (subliniate) în mișcării (subliniate): introducerea tehnicii celei mai noi; desăvîrșirea măiestriei profesionale; ridicarea nivelului de cunoștințe și cultural; creșterea conștiinței?” Din nici o scrisoare nu lipsește „ridicarea nivelului de cunoștințe și cultural; creșterea conștiinței”, și în aproape toate se accentuează caracterul animatic al unor probleme ca introducerea tehnicii noi și necontenita desăvîrșire a măiestriei profesionale.

Ancheta ziarului „Komsomolskaia pravda” a seos și mai bine în relief marea popularitate și simpatie de care se bucură mișcarea brigăzilor de muncă comunistă. Răspunzînd la întrebările: „Ce părere aveți despre actualul sistem de acordare a titlului de onoare colectivelor? Poate suferi anumite modificări?” și „Cum trebuie să participe masele largi de oameni ai muncii la acordarea titlului de onoare?” participanții la ancheta subliniază că momentul acordării titlului de fruntaș, brigadă sau întreprindere de muncă comunistă trebuie să se transforme într-o adevărată sărbătoare a întregului colectiv, care să rămîna întipărită pentru totdeauna în amintirea sărbătoritorilor. Cine să aibă cuvîntul hotărîtor? Mase cit mai largi de oameni care-i cunosc bine pe cei cărora li se acordă titlul. Iar V. Haidukov din Lipetsk propune să fie creat pentru aceasta un Consiliu unional din care să facă parte eroii ca Valentina Gaganova, Iuri Gaganin, Cherman Titov ș.a.

Epoea noastră ne-a deprins cu extraordinarul. În zilele noastre forța invincibilă a bratului poporului sovietic a lansat în oceanul stelar primul om, a pus energia atomică în slujba păcii, a zăgăzuit apele, a făcut să rodească pustiuurile fierbinți. Dar cel mai extraordinar rămîne totuși marele, pateticul proces de transformare a omului, proces al cărui mînat produs sînt „exploratorii viitorului”, cum îi numește opinia publică sovietică pe membrii colectivelor de muncă comunistă. Oamenii sovietici pășesc în frunte pe cîmăle adevăratei măreții umane.

Iulia Scutaru

Sintem trei — Anatoli Iablokov, din străvechiul oraș rus Kostroma, Iuri Bosko — din Stalingradul înălțat din ruine, și eu — originar din Leningrad. Fiecare dintre noi e fără doar și poate convins că orașul lui de baștină este cel mai frumos oraș din lume. Avem vârste diferite, gusturi deosebite și abordăm genuri diverse. Cel mai vîrstnic dintre noi — Iablokov, este peisagist, al doilea în „rîngul vîrstei” — Bosko e pictor monumentalist, iar mezinul, adică eu, — sculptor. Se înțelege dar de la sine că nici preferințele noastre nu coincid totdeauna. Astfel, fui Iablokov îi place uneori să zăbovească mai mult într-un anume loc ca să aibă

timp să picteze peisajul respectiv, sau să facă o schiță de desen, Bosko năzuiește către contemplarea picturilor murale din vechile biserici și a noilor fresce și mozaicuri apărute în ultimii ani în București, iar eu caut să-i ademenesc pe amîndoi în atelierile sculptorilor, să fac un popas în dreptul fiecărui monument, în dreptul fiecărei sculpturi decorative. Cu toate acestea, avem un țel unic. Dorim cu toții ca în cursul acestei luni pe care o petrecem în România, să cunoaștem cît mai deaproape poporul român, să vedem marile schimbări petrecute în România în ultimii ani, să cunoaștem viața culturală a țării și, bineînțeles, să vizităm cît mai multe ateliere de artiști plastici, muzee și expoziții pentru ca înapoiindu-ne în patrie să avem de povestit cît mai multe lucruri despre cele văzute.

Seară de seară ne întorcem deci ruși de oboseală la hotel și ne împărtășim impresiile culese în cursul zilei, arătîndu-ne unul altuia schițele, desenele, studiile și portretele. Impresiile culese sînt, bineînțeles, nenumărate. Fiecare ieșire ne aduce multe lucruri interesante și zi de zi ne îndrăgostim tot mai mult de această țară, de minunății ei oameni cu care avem prilejul să ne întâlnim, de noul care se vede la fiecare pas în România.

Înainte de plecarea în această călătorie ne-am străduit să aflăm din lecturi tot ce se poate afla despre viața, obiceiurile, arta și arhitectura orașelor pe care intenționăm să le vizităm. Am răsfoit o sumedenie de cărți, de documente, am văzut o mulțime de fotografii, așa încît căpătaserăm convingerea că știm cite ceva despre România. Cu toate acestea, recunoaștem, chiar din prima zi a venirii noastre, am rămas de-a dreptul uluiți de ceea ce am văzut. Ne-a impresionat din cale-afară amploarea construcțiilor. Clădirile noi care se ridică pe tot cuprinsul țării merită toată aprecierea. Ele se impun prin simplitatea liniilor, prin soliditatea construcției, sînt luminoase, confortabile. Simți că sînt înălțate

București...

UN PEISAGIST

SÎNTEM

UN SCULPTOR

UN PICTOR MONUMENTALIST

TREI

de oameni talentați, oameni plini de grijă față de cei care le vor locui, dar care nu uită totodată nici partea estetică a arhitecturii!

Admirăm în mod deosebit ansamblul de noi blocuri din centrul orașului. Numai cu greu am putea crede că o altă capitală europeană s-ar putea mîndri cu o rezolvare arhitectonică atît de izbutită a părții centrale a orașului. Sala Palatului R.P.R. și clădirile din fața ei se îmbină într-un ansamblu unitar, cu un colorit realizat cu multă subtilitate, ce se armonizează de minune cu vechea arhitectură a orașului. Am cercetat cu multă atenție fațadele acestor clădiri. Am intrat înăuntru lor, am cercetat magazinele și cafenelele, ale căror interioare au fost rezolvate în același stil armonios ca și exterioarele. Peste tot se simte prezența bunului gust, a inventivității și, ceea ce joacă un rol important în arhitectură, a unei griji deosebite pentru calitatea lucrărilor de finisare.

Ai impresia că monumentală Sală a Palatului R.P.R. îmbină în ea cele mai bune rezolvări arhitectonice de pe tot cuprinsul orașului. În ciuda uriașelor dimensiuni, ea oferă un confort și o atmosferă de intimitate rar întâlnite. Totul a fost gîndit pînă în cele mai mici amănunte. În finisare nu observi nicăieri forme greoaie, supărătoare, aglomerări de detalii, practice uneori de arhitecți pentru a crea impresia unei pompe și a unui caracter popular prost înțeles.

Vă dați seama că numai decît am apelat la atributele noastre — caietele de schițe, spre a înregistra tot ce ne-a impresionat în această piață. Recunoaștem însă că nici un desen, nici o fotografie nu pot reda impresia pe care o lasă acest ansamblu arhitectonic atunci cînd îl vezi cu ochiul. Ne-am dat numai decît seama de neputința noastră și am hotărît ca la întoarcerea în Uniunea Sovietică să-i sfătuiem pe arhitecții, constructorii și pictorii noștri să facă o excursie la București. Sîntem convinși că nu vor avea ce regreta.

Dacă stăruim mai mult asupra impresiilor culese în Piața Republicii, asta nu înseamnă, însă, cîtuși de puțin că în celelalte raioane ale Bucureștiului și în celelalte orașe ale Republicii n-ar exista ansambluri arhitectonice tot atît de interesante. Am avut prilejul să facem o seamă

de schițe și desene și la Mamaia, unde a fost creată o stațiune balneară de prim ordin. Sîntem convinși că după ce va fi terminată construcția acestei stațiuni balneare, cînd în mijlocul admirabilei ei arhitecturi va apare și sculptura decorativă, a cărei lipsă se simte, Mamaia — la fel ca Eforia și Vasile Roaită — va deveni o stațiune balneară ideală pentru cetățenii multor țări ale lumii.

Dar nu numai arhitectura ne-a impresionat atît de mult în cursul vizitei noastre în România. Pictura, sculptura și grafica, ca și arta aplicată, se află, după părerea noastră, în evident progres. Tineri și talentați artiști, ca și maestrul cu multă experiență bine cunoscut în Uniunea Sovietică, oameni ai noii și vechii generații, trăiesc și creează cu febrilitate.

În multe opere ale pictorilor, pe care le-am putut vedea, se vedește tendința de a oglindi uriașele transformări ivite în viața economică și culturală a țării. În lucrările pictorilor am observat rîvna de a aprofunda tot mai mult chipul omului nou, de a pătrunde mai adînc în semnificația realităților din jur. În multe opere văzute se simte bătînd cu putere pulsul cotidianului. Lucru care se observă și în coloritul intens și în dinamica compozițiilor și în desenele energice ale multor pictori romîni. E greu ca într-un spațiu atît de restrîns să enumerăm numele tuturor pictorilor și denumirea tuturor lucrărilor care ne-au impresionat. Ele sînt numeroase și, fără îndoială, merită un comentariu mult mai detaliat.

Arta romînească are tradiții bogate. Marii pictori romîni, Grigorescu, Aman și alții, au creat o bază trainică pentru apariția unei arte naționale romînești, iar pictorii contemporani folosesc cu pricepere aceste tradiții, creînd o artă cu adevărat contemporană accesibilă unor mase largi de oameni ai muncii.

Am zăbovit de asemenea, de multe ori în fața vitrinelor, cercetînd îndelung operele de artă populară — costume, ceramică, sculpturi în lemn, o adevărată comoară a artei romînești. Am fost profund impresionat de splendida expoziție a maestrilor artei populare. Multe exponate sînt adevărate capodopere. Albumele ni se umplu treptat cu

schite. Spie a putea duce acasă toate portretele și desenele făcute aici, vom avea nevoie, după cît se pare, de o ladă de mari proporții... Dar toate schițele noastre pălesc în fața impresiilor pe care le vom duce cu noi, în fața amintirilor de neuitat — amintirea întîlnirilor noastre cu oamenii simpli din România, cu muncitorii și țărani colectivisti, cu pictorii și arhitecții — cu toți cei care cu atîta bunăvoință și amabilitate ne-au ajutat să cunoaștem mai deaproape viața poporului român, cu

Colectivist din regiunea Suceava
Desene de I. I. BOSKO

toți cei care ne-au făcut șederea plăcută în această minunată țară.

Și Kostroma, și Stalingradul, și Leningradul sînt orașe minunate ale patriei noastre, dar acum mai există un loc în care fiecare din noi va lăsa, la plecarea, o pîrticică din inimă.

Grigori Iastrebenețki
Sculptor

U
I
E
I

însemnări

N...

uzele tuturor, un
e 13—15 ani, cu
Sint pionierele
scova, — și ea
rției.

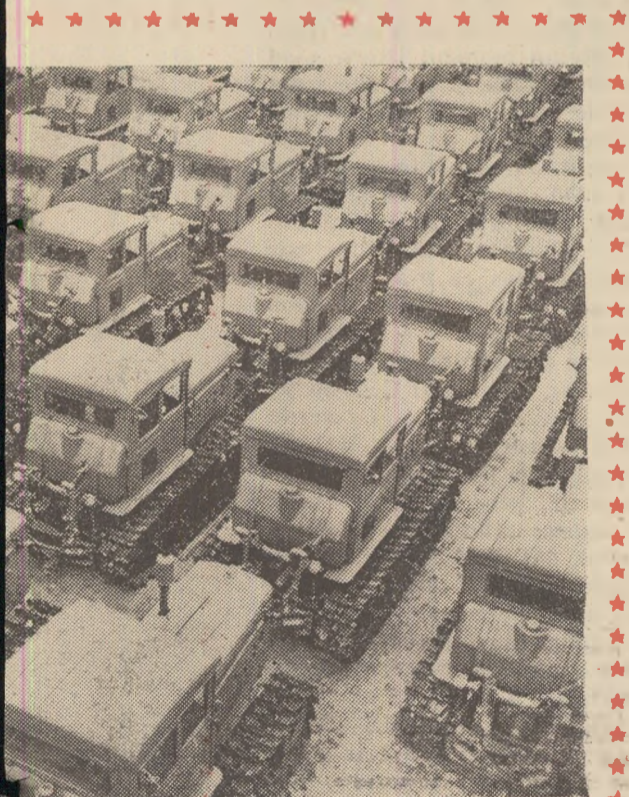
mai înaltă, —
a plăcut ex-
ă, ca și repre-
noastră de la
ova, și vrea să
rominescă.
specific copi-
nceput candid
alterată, a ter-
că Pacoa". Nu
cicul politic, ci
a dragostei de
ente ce are în
recită pe care

le la Moscova
ap de excursio-
Tren al priete-
Conducătorul
ros din partea
pionierilor cra-
romîni, și le-a

ici dezabuzăți
levărat blazați,
dacă ar fi fost
ei fiorul unei

ce și dansul
că convorbire
itice și cultu-
ăcere de ideile
uri Kojevnikov,
înțeleg direct
nește. Și cu ei
na traducerilor.
conturul casei
ca o cetate

ne Botez

uzina de tractoare din Harkov

CE N-AR TREBUI SĂ UITE DE GAULLE!

Ultimele evenimente internaționale au pus în lumină o atitudine cel puțin curioasă a guvernului francez. Propunerile sovietice de încheiere a Tratatului de pace cu Germania și de reglementare a situației Berlinului ca oraș liber au trezit printre conducătorii politici ai Franței o adversitate neașteptată. Guvernele dintr-un număr de țări occidentale s-au pronunțat pe rând și în diverse forme pentru tratative diplomatice. Dar Quai d'Orsay-ul și președintele Franței opinează pentru necesitatea menținerii cu orice chip a statu-quo-ului și sugerează chiar o rezistență lipsită de orice sens la toate propunerile sovietice de a se lichida rămășițele celui de al doilea război mondial. Mai vest-german decât Adenauer, domnul Couve de Murville, supranumit și „Monsieur Non“ (domnul Nu!), a căutat să convingă pe colegii săi din alianța nord-atlantică și recent, în cadrul conferinței miniștrilor de externe ai celor patru puteri, de oportunitatea unui refuz al tratativelor și a acceptării unor riscuri inerente.

Procedind așa, generalul De Gaulle împinge Franța să se întoarcă la o politică care i-a fost fatală și care poate pune din nou sub semnul întrebării viitorul ei. Colaborarea dintre Franța și Rusia a fost dintotdeauna o piatră unghiulară a diplomației franceze față de aspirațiile expansioniste ale militarismului german. Momentele de stringere a colaborării au însemnat apărarea sau salvarea Franței, relaxarea colaborării a compromis însăși existența Franței ca stat independent. Lucrul acesta a fost recunoscut chiar de către conducătorii de azi ai Franței, într-un moment cind sacrificiile Uniunii Sovietice pe frontul de luptă antihitlerist au făcut posibilă renașterea franceză. Fragmente de mai jos, extrase din colecția „Relațiile sovieto-franceze în timpul Marelui Război pentru Apărarea Patriei din 1941—1945“ (publicate în revista „Mejdunarodnaia Jizni“), ne arată cum vedeau, actualii conducători ai Franței, în momentele cele mai grave pentru poporul francez (atunci cind ei nu se bucurau de încrederea aliatului lor britanic și nu erau recunoscuți de aliatul lor american) coordonatele politicii externe franceze

CUVINTAREA TINUTA DE GENERALUL DE GAULLE LA RADIO LONDRA LA 20 IANUARIE 1942

„...Poporul francez salută entuziasmul și marea așteptare a poporului rus, pentru că ele deschid acum posibilități de eliberare și răzbunare a Franței. Fiecare soldat german ucis sau înghețat în Rusia, fiecare tun, avion sau tanc german distrus la Leningrad, Moscova sau Sevastopol dă Franței o nouă șansă de ridicare și victorie. Dar dacă, strategic vorbind, nimic nu poate fi mai util decât înfrângerea lui Hitler în estul Europei, pe plan politic situația Rusiei în prima linie a puterilor victorioase de miine dă Europei și lumii o garanție de stabilitate, pe care Franța, mai mult ca oricare altă putere, trebuie s-o salte.

Din nenorocire pentru noi toți, în veacurile trecute, alianța franco-rusă a fost de prea multe ori contrariată și contracarată de intrigi și neînțelegeri. Acum e limpede că ea constituie o necesitate la orice cotitură a istoriei. Iată de ce „Franța luptătoare“ își va lega efortul ei de renaștere de acela al Uniunii Sovietice. Nu încapă îndoială că o asemenea colaborare nu va afecta în nici un fel acțiunea pe care o duce în comun cu ceilalți aliați ai ei. Dimpotrivă. Dar în anul hotărîtor, început acum, „Franța luptătoare“ va dovedi pe câmpurile de luptă active și pasive ale acestui război, în ciuda nenorocirilor ei temporare, că este o aliată efectivă a noii Rusii...”

CUVINTAREA LUI GEORGES BIDAULT, MINISTRU DE EXTERNE AL GUVERNULUI PROVIZORIU AL REPUBLICII FRANCEZE ÎN ADUNAREA CONSULTATIVĂ — 21 DECEMBRIE 1944

„...Amenințate de unul și același pericol, pericol care se cheamă Germania, o Germanie militaristă hitleristă, o Germanie care cultivă o nouă filozofie a forței în fiecare generație, în fața acestei amenințări Franța și Uniunea Sovietică trebuie să caute securitatea și acum au dobîndit într-adevăr această securitate în fața pericolului comun. De acum înainte, orice tentative agresive ale Germaniei nu vor mai găsi despărțite țările pe care poate spera să le învingă atacîndu-le una după alta. Coșmarul unei coaliții care îl obseda pe Bismarck nu era nimic altceva decît teama luptei pe două fronturi. Această teamă și lecțiile crude ale invaziei sînt suficiente pentru a indica sarcinile poporului, a cărui misiune este să scutească generațiile viitoare de ororile pe care le-am suferit noi... Ceea ce am încheiat noi la Moscova este o alianță. Pentru că este o alianță, i-am spus pe nume. A nu te teme de cuvinte este un obicei bun chiar în diplomație — cu deosebire în diplomație. Nici una din părți nu trebuie să-și ascundă țelurile. Pentru că acestea sînt pacea, o pace în care să predominie dreptatea...”

Un popor care consideră succesul ca un motiv de a continua războiul, un popor care privește înfrîngerca ca

Paris, iunie 1940. Cel mai întunecat moment din istoria Franței: trupe S.S. mărșăluiesc sub Arcul de Triumf. S-a fi uitat oare De Gaulle?

un motiv de a reincepe războiul este un pericol deopotrivă pentru Uniunea Sovietică și pentru noi. Vecinul nostru este o națiune care clocește invazii, care are o aptitudine monstruoasă pentru violență și sîntem obligați să ne opunem acestui lucru cu marea tradiție a rezistenței dirze și singeroase. Este o națiune care revine mereu pe calea cuceririlor, neînsăimintată niciodată de înfrîngere. 1815 n-a satisfăcut-o, Sedanul n-a oprit-o și 1918 n-a doborît-o. Este un popor care a revenit la vechile lui obiceiuri după Braunschweig, după Blücher, după Moltke, după Wilhelm al II-lea, pe acest popor sîntem hotărîți să-l lipsim de orice posibilitate de a reveni la aceste vechi obiceiuri după Hitler. Acesta este motivul pentru care generalul De Gaulle și Mareșalul Stalin, Franța și Uniunea Sovietică, s-au înțeles atît de ușor să încheie acest pact de alianță și prietenie, care pune capăt pericolului permanent ce a existat timp de mai bine de o sută de ani în inima continentului. Asistența noastră reciprocă va fi rapidă, fără întîrziere, și dacă pot spune astfel, automată. Aceștia sînt termenii tratatului...”

DISCURSUL LUI DE GAULLE, PREȘedintele GUVERNULUI PROVIZORIU AL REPUBLICII FRANCEZE — 21 DECEMBRIE 1944

„...Tratatul de alianță și ajutor reciproc pe care Franța l-a încheiat cu Rusia Sovietică corespunde tendințelor care au devenit naturale și tradiționale în ambele țări în fața greutăților pe care le întîmpină în politica europeană. Este un act de

alianță subscris de două mari puteri ale continentului nu numai cu obiectivul de a duce războiul pînă la victoria finală, ci și pentru a ne asigura că Germania nu va mai fi în situația să facă rău după înfrîngerea ei. Mai mult, acest tratat este un simbol al dorinței Rusiei și Franței de a colabora strîns în acțiunile lor pentru stabilirea viitorului statut al Europei...”

... Ambiția germană, mai întii abil încorporată în formula unității Reichului proclamată de către Bismarck, apoi extinsă la pangermanism după chipul lui Wilhelm al II-lea și izbucnind în cele din urmă în pretențiile nețarmurite ale lui Hitler — această ambiție a fost cauza unor mari războaie, care, fiecare din cauza evoluției fatale a evenimentelor, a întrecut pe cel precedent în durată și amploare. În fața acestui pericol permanent experiența amară ne-a arătat ce au de pierdut Rusia și Franța cind sînt despărțite și ce au de cîștigat cind sînt unite. În 1870, fiind singuri, am suferit o înfrîngere, dar în 1875 intervenția diplomatică a Rusiei ne-a apărat de un nou atac al Germaniei. Alianța din 1892 a strunit timp de 22 ani ambițiile pangermaniste de „Drang nach Osten“. Cînd în 1914, Germania și Austro-Ungaria au trecut la ofensivă, înaintarea rusă în Prusia ne-a ajutat mult să ne redresăm la Marna. Apoi, simultan, acțiunile pe cele două fronturi, răsăritean și apusean, au dus la epuizarea inamicului, căruia Foch i-a stors victoria finală. În timp ce Bethmann-Hollweg izbutea să impună Rusiei condiții draconice în evenimentele din 1917, reușita victorioasă a celei de a doua bătălii a silit Germania să înapoieze cuceririle făcute. S-a amintit foarte oportun aici că politica de subterfugii și suspiciune care a domnit între Paris și Moscova între cele două războaie mondiale și dezacordul lor în momentul hotărîtor stau la baza întoarcerii Wehrmachtului pe Rhin, a Anschlussului, a cuceririi Cehoslovaciei și a înfrîngerii Poloniei, a tuturor actelor care au precedat ocuparea Franței de către Hitler, ocupație care a fost urmată, un an după aceea, de invazia Rusiei. S-a mai arătat aici foarte bine că eforturile ruse, care au pricinuit pierderi iremediabile mașinii de război germane, au constituit principala condiție a eliberării Franței metropolitane. Pentru Franța și Rusia a fi unite înseamnă a fi puternice. A fi separate, înseamnă a fi în pericol. Aceasta este o condiție categorică din punctul de vedere al geografiei, al experienței și al bunului simț...”

„Geografia, experiența și bunul simț“ au fost astfel reliefate în 1944, după ce efortul sovietic, lovind de moarte fiara hitleristă, a făcut posibilă eliberarea Franței, într-un moment istoric cind relațiile dintre guvernul generalului De Gaulle și guvernele din Londra și Washington nu erau din cele mai strînse. Azi, același general De Gaulle manifestă simptome curioase de amnezie. Nu numai că pare a fi uitat trecutul recent, dar s-a întors cu totul la funesta politică franceză de după 1935. Și atunci ca și astăzi „pericolul comunist“ era o sperietoare favorită a mării burghezii franceze reacționare. Dar dacă atunci se spunea că Hitler este preferabil comunismului, azi se afirmă ritos că n-ar fi nici o asemănare între Hitler și Adenauer sau Strauss. Iar dacă după 1935 se închideau urechile la pretențiile revanșarde și expansioniste ale lui Hitler, oficialitățile franceze nu ripostează acum nimic nu numai la revendicări care privesc Polonia și Cehoslovacia, Austria și Italia, Danemarca și Belgia, dar și la cererile categorice de retrocedare a Alsaciei și Lorenei.

Aceasta este, firește, o atitudine plină de primejdie: pentru pace în general — pentru că revanșarii germani nu doresc nimic mai mult decît despărțirea foștilor aliați din coaliția antihitleristă; pentru Franța în special, dat fiind că, fără aliații ei răsăriteni tradiționali și de nădejde, ea ar putea constitui unul dintre cele dintii obiective ale unei eventuale agresiuni. Iată de ce, mai mult ca alte puteri, Franța are tot interesul unei lichidări cit mai rapide a rămășițelor celui de al doilea război mondial, îndepărtării cit mai neîntîrziată a focarului războinic din centrul Europei, reglementării raționale a problemei Berlinului occidental. Privind în urmă, conducătorii Franței ar putea găsi în propriile lor acțiuni și vorbe calea cea mai sigură de a se orienta în viitorul apropiat. Numai astfel ar izbuti să cruțe Franței o soartă prea bine cunoscută din trecut

Florin Ignat

Pe măsura folosirii în radiotehnică a unor unde tot mai scurte, acestea și-au găsit aplicații și în biologie și în medicină. După undele ultrascurte care au avut epoca lor „de aur” în fizioterapie și medicina experimentală, în ultimul timp, au început să fie folosite cele mai mici unde ale curentului electric de înaltă frecvență, cu lungimi de pină la câțiva milimetri.

De la radar la medicină

● Electroterapia a adoptat un nou membru în „familie” ● Cele mai mici unde au cea mai mare putere de vindecare ● Un „tratament de medicină” pe scala unui aparat radar ● Microundele vor declara război insectelor dăunătoare?

„...În curând, în casele noastre, în loc de „farmacia de casă” cu sticlute, prafuri și borcane, vom agăța pe perete un dulăpior conținând un generator de raze. Pe o scală, similară cu aceea a aparatului de radio, se va mișca un ac indicator. El va putea fi mutat în dreptul bolilor a căror denumire va fi înscrisă pe scală: „gripă”, „malarie”, „amigdalită” etc.

În caz de îmbolnăvire, veți chema medicul. Înfățișarea lui se va schimba și ea — fiind aproape de aceea a unui inginer. El vă va asculta cu ajutorul unui stetoscop cu radioamplificator, apoi va cerceta plămîinii cu un aparat Roentgen de buzunar și, încruntându-și fruntea, va scoate din servietă o riglă de calculat, va face câteva operații simple cu... cifre și va întocmi rețeta.

— Gripă... 16 cm. Capacitatea 10 wați. De trei ori pe zi cite... o lingură de supă... Nu! — cite zece minute raze.

Veți îmbrăca deci plăcile speciale ale electrozilor, veți pune fișa cablului în priză și veți obține „medicamentul”. Prin corp se va împrăști o căldură dulce, învăluitoare și, surzind, vă veți aduce aminte de timpul cînd înghițeai chinina amară.

Microundele în acțiune...

Cele de mai sus sînt un fragment din povestirea științifico-fantastică „O sută de grade” a scriitorului sovietic V. Nemțov. Dar, ca și în alte domenii ale științei și tehnicii, hotarul dintre fantastic și realitate tinde să dispară tot mai repede. Aparatare ca acelea descrise de autorul povestirii de anticipație citate au fost de pe acum create în mod experimental în Uniunea Sovietică.

Ele folosesc o serie de unde din „familia” spectrului electromagnetice, cunoscute sub numele de microunde. Din nou o descoperire a fizicii moderne este astfel preluată de medicină și pusă în slujba omului. În radiolocație sub forma aparatelor radar se utilizează de mult timp înalta frecvență cu lungimi de undă foarte mică.

Undele foarte scurte (microundele) au multe avantaje pentru biologie, fiind ușor de concentrat în fascicule înguste de 3°-5°. Fasciculele înguste pot astfel, ca și în cazul radarului, să fixeze cu precizie un „obiectiv”, de astă dată patologie din organism. Iradierea cu microunde se face cu ajutorul unor generatoare de mici dimensiuni care emit unde decimetrice (40-80 cm) sau chiar radiunde de ordinul centimetrelor și al milimetrelor.

Ajungînd la „adresa” respectivă în corpul omului, energia microundelor este transformată prin absorbția lor de către țesuturile vii în energie termică. În funcție de dozarea lor, iradierea cu microunde poate produce o încălzire importantă a țesuturilor din profunzime fără ca aceasta să fie însoțită de încălzirea celor de la suprafață.

Temperatura țesuturilor „încălzite” crește pînă la un anumit nivel, după care rămîne constantă datorită capacității organismului de a o regla. În afară de efectul termic, microundele au și alte acțiuni fiziologice: măresc viteza de circulație a sîngelui, modifică ritmul inimii, determină schimbări în funcționarea sistemului nervos central și periferic etc.

„Radarul medical” și „binoculul electromagnetic”

Într-un articol recent publicat de A. S. Presman, I. I. Kamenski și N. A. Levitina în „Uspêhi Sovremennoi biologii” se dă o „listă” impresionantă de boli tratate cu succes prin microunde. Cităm după acești autori numai cîteva grupe de afecțiuni: boli ale mușchilor, ale scheletului, ale ochilor, ale danturii, afecțiuni ginecologice, cardio-vasculare, boli O.R.L., nervoase, cardio-vasculare, diferite procese inflamatorii.

Scala noului aparat sovietic de „radarterapie” cuprinde, după cum se vede, aproape întreaga patologie umană.

Dar microundele generate de „radiolocațiile medicale” mai au și alte proprietăți biologice interesante. Ele pot steriliza foarte ușor un mediu infectat, și această calitate începe să fie utilizată în industria alimentară pentru conservarea alimentelor perisabile. Instrumentele și materialele chirurgicale supuse acțiunii microundelor devin de asemenea sterile.

Dar medicii vor putea folosi microundele și în scop diagnostic. „Radarul” medical permite determinarea precisă a dimensiunilor organelor interne ale omului și animalelor și chiar examinarea de la distanță a unui pacient cu un „binoclu electromagnetic” analog radarului „clasic”.

„Al șaselea simț”

O problemă de mare importanță care va fi rezolvată cu ajutorul microundelor este și aceea

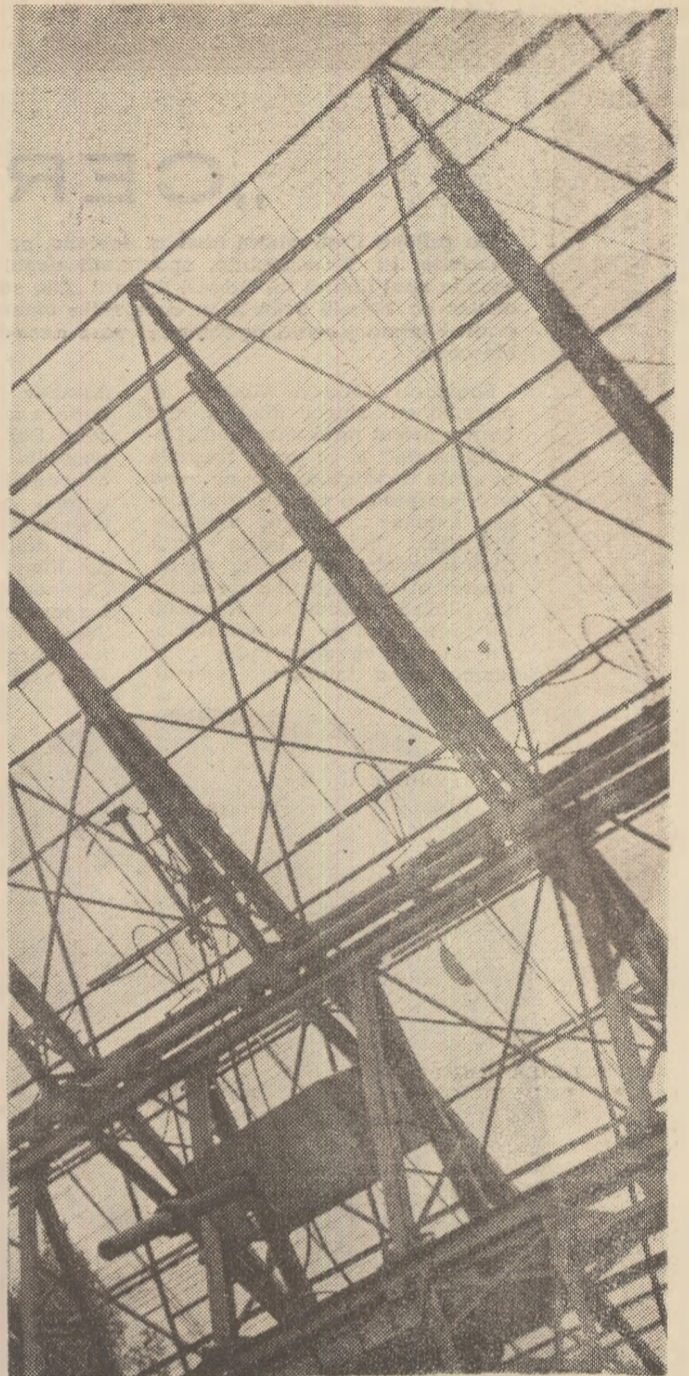
a dăunătorilor. Pagubele produse de acești dușmani ai recoltelor continuă să fie încă foarte mari, cu toate metodele eficiente folosite pentru combaterea lor. Este destul să cităm cîteva date publicate anul trecut de V. N. Scegoleov în „Entomologia agricolă”. În întreaga lume dăunătorii distrug anual 33.000.000 tone sau șase la sută din producția globală de cereale, plus 50.000.000 tone sau zece la sută din boabe în timpul păstrării lor în magazii sau depozite.

În laboratorul de biofizică al Institutului unional pentru protecția plantelor din Moscova au fost studiate cele mai diverse metode de distrugere a dăunătorilor. Folosirea microundelor s-a dovedit a fi extrem de promițătoare. Se știe că multe insecte au un misterios „al șaselea simț” de care se folosesc spre a se orienta. Acest „simț” constă în posibilitatea insectelor de a emite și capta unde. Mustăcioarele gândacilor și ale altor lăcuste nu se numesc oare „antene”? De aici vine și denumirea antenelor folosite pentru recepționarea undelor radiofonice. Gîndacii zboară cu mustați-antene pe distanțe de mulți kilometri. Ei emit și pot recepționa cu ajutorul lor microunde. Multă vreme nu s-a izbutit, însă, să se construiască un aparat care să poată emite microunde pe care insectele să le recepționeze. Tehnica radarului a oferit pentru prima oară astfel de aparate. Pentru a ne forma o idee despre lungimile de undă și dimensiunile antenelor folosite în radar, trebuie să spunem că multe antene se construiesc în sfert de lungime de undă. Aceste aparate au fost adaptate de biologii sovietici în lupta împotriva dăunătorilor. Ele îi „atrag” pe dușmanii înapășiți ai culturilor distrugîndu-i în masă.

Cele anticipate de V. Nemțov vor deveni astfel curînd realități obișnuite și în practica combaterii dăunătorilor. În stațiile generatoare de microunde, se vor putea afișa avize care să vestească:

„Azi, de la ora 17,30 pînă la 19, distrugerea cărăbușilor pe unde de 16 mm. cu putere de 150 wați. Mîine dimineață, lichidarea fluturului alb de varză pe unde de 22 mm. cu putere de 200 wați”.

Dr. R. Irimescu

În R.S.S. Letonă a fost construit un nou Observator înzestrat cu un puternic radiotelescop, pentru studierea intensității radiației stelare. În fotografia noastră: radiotelescopul îndreptat spre Soare

PROBLEME ȘTIINȚIFICE LA ORDINEA ZILEI

Moleculele și viața

Folosirea metodelor și mijloacelor fizicii moderne pentru studierea organismului viu este o particularitate a biofizicii. Pentru obținerea de fotografii electronomicroscopice folosim secțiuni din țesutul viu mai subțiri decît a sută mia parte dintr-un milimetru. Ele sînt transparente pentru fasciculul care formează imaginea în microscopul electronic.

Structura moleculară a celulelor vii și structura moleculelor celor mai importante substanțe din care se compun organismele vii constituie una din problemele esențiale ale biofizicii. La recentul congres mondial de biochimie, împreună cu Institutul de chimie organică am prezentat un referat despre substanța denumită collagen. Aceasta este așa numita albumină suport. Ea este elementul de bază în țesuturile pielii, o găsim în cartilaje, ligamente, în pereții vaselor sanguine. Am reușit să stabilim particularitățile ei structurale și să sintetizăm un polimer cu însușiri analoge. Dacă am face o comparație cu arhitectura, am putea spune că am construit carcasa edificiului moleculei de collagen. Dar edificiul este format nu numai din carcasa, ci și din conținutul acesteia. De aceea noul polimer nu poate fi deocamdată numit collagen.

O moleculă de albumină nu în-

seamnă încă o vietate. Numai „construcțiile” foarte complexe de molecule diferite au anumite însușiri ale materiei vii. Noi studiem, de pildă, mitocondriile, părți ale celulei care prezintă un interes deosebit. Ele sînt sistemele energetice ale organismului și sintetizează substanțe care în mușchi, de exemplu, asigură transformarea energiei chimice în energie mecanică. De aceea e important să cunoaștem procesul acestei activități a organismului, structura mitocondriilor, cum se transformă zahărul într-un acid fosforic organic ce se descompune transmițînd organismului energia necesară

G. Frank

Directorul Institutului de biofizică, membru corespondent al Academiei de Științe a U.R.S.S.

Metalul ideal

Pentru noi, metalurgii, sarcina cea mai importantă este soluționarea problemei obținerii unor metale ultrarezistente. Precizez de la început că nu e vorba de cine știe ce aliaje exotice, ci de metale, s-ar părea, bine cunoscute.

De mult timp savanții au constatat uriașul și inexplicabilul decalaj dintre rezistența reală a metalelor și rezistența pe care au calculat-o fizicienii, cunoscînd puterea de interacțiune a atomilor. Să luăm, de pildă, fierul, cunoscut

de veacuri. Rezistența reală a fierului e de 30 kg pe milimetru pătrat, iar rezistența teoretică — de cîteva mij de kilograme. După cum vedeți — o diferență uimitoare. Există totuși o soluție? Ne înșelăm oare noi, experimenterii sau poate calculele fizicienilor sînt inexacte?

Astăzi aceste indoilei tîin de demeniul trecutului. Institutul nostru a obținut un metal cu o rezistență de circa 1.400 kg pe milimetru pătrat. E adevărat că metodele de obținere a acestui metal sînt deocamdată foarte primitive, iar lungimea bucăților din noul metal nu depășește zece milimetri iar diametrul cîteva microni. Dar și aceste firușoare de metal supra-rezistent au găsit aplicare în construcția de aparate moderne.

Cum am reușit să ne apropiem de limitele teoretice ale rezistenței?

Acum treizeci de ani am ajuns la concluzia că tot răul constă în imperfecțiunea structurii rețelei cristaline a metalului, în așazăsele dislocări. Acestea slăbesc rezistența metalului. Foarte puțini s-au declarat atunci de acord cu această ipoteză. Acum cinci ani dislocările amintite au fost descoperite cu ajutorul microscopului electronic și al roentgenoscopiei. În prezent, elaborăm procese tehnologice care să oblige atomii metalelor respective să se alinieze în șiruri egale și precise.

I. Oding

Director adjunct al Institutului de metalurgie „A. A. Baikov”, membru corespondent al Academiei de Științe a U.R.S.S.

FILM MUZICALĂ

TEATRUL

Faceți cunoștință cu protagoniștii din

„CER SENIN“

Cu prilejul Festivalului filmului sovietic, care se deschide la 9 octombrie, spectatorii noștri vor viziona noul film al lui Grigori Ciuhrai „Cer senin”, distins cu Marele Premiu la competiția cinematografică internațională desfășurată vara aceasta la Moscova.

Regizorul Grigori Ciuhrai a povestit că atunci când a citit pentru prima oară scenariul „Cerulei senin” a și avut limpede în minte trăsăturile celui ce avea să-l interpreteze pe aviatorul Alexei Astahov: actorul Evgheni Urbanski. Pentru înția dată Ciuhrai apela din nou la un interpret al unui alt film de-al lui (în „Balada soldatului” Urbanski l-a întruchipat pe ostașul schilodit de război, care aștepta cu teamă clipa întoarcerii acasă).

Astahov este al patrulea rol în cariera cinematografică a actorului. Debutul său s-a datorat regizorului Iulii Raizman, care l-a descoperit printre sutele de concurenți pentru rolul lui Vasili Gubanov din „Comunistul”.

Al doilea rol l-a fost prilejuit de filmul regizorului Kalatozov „Scrisoare neexpediată”, în care l-a încarnat pe geologul siberian Serghei. Personajul acesta i-a fost foarte familiar lui Evgheni Urbanski. Ca și Serghei el s-a

născut în ținutul polar, într-o familie de mineri și a căutat să le urmeze tradiția, înscriindu-se la un institut de mine din Moscova. Atracția pentru artă a fost, însă, mai puternică și viitorul inginer minier a devenit elev al școlii teatrului M.H.A.T., unde a studiat în clasa actorului V. Toporkov. Concomitent cu debutul cinematografic, Urbanski a debutat și pe scena teatrului „Stanislavski” din Moscova în rolul titular din „Discipolul diavolului” de G. B. Shaw. Apoi au urmat alte personaje interesante ca: Petrus din piesa „O asemenea iubire” de Kogout, Kirill din „Feceastră deschisă” de E. Braghinski, Mark Tuisk din piesa lui Egon Rannet „Fiul rădăcitor”. În film a interpretat în acest răstimp cele două roluri amintite din „Balada soldatului” și „Cer senin”. În „Balada soldatului” Urbanski a dat semnificații majore unui rol episodic, făcând ca personajul invalidului să se imprime puternic în amintirea spectatorilor. Dar marea forță emoțională a interpretării sale reiese cu deosebită pregnanță din episoadele vieții aviatorului Astahov, căruia îi împrumută statura-i înaltă, privirile pătrunzătoare, efervescența energiei sale, sinceritatea, puterea sa de convingere.

Biografia cinematografică a Ninei Drobișeva se află abia la început. Șașa din „Cer senin” este rolul ei de debut. Un debut care vădește bogate posibilități interpretative, un talent format, în ciuda vârstei foarte tinere a actriței. Tot la început se află și biografia ei teatrală. Nina face parte din colectivul Teatrului tinerului spectator din Leningrad, unde a venit să lucreze după absolvirea unei școli teatrale. Pe scena acestui teatru ea interpretează rolul principal — Santina, din spectacolul „Povestea unei fete fără noroc”.

Nina Drobișeva

Noua stagiune muzicală

Festivalul muzicii ruse

Evenimentul central al vieții muzicale moscovite este în acest început de stagiune Festivalul muzicii din R.S.F.S.R. care va avea loc între 7—15 octombrie, în cinstea Congresului P.C.U.S. Festivalul se va desfășura atât în săli de concert cât și în cluburi și Palate de cultură. Concertele ce vor fi prezentate cu acest prilej vor include mai multe lucrări de compozitori sovietici în primă audiență și anume noua simfonie — a XII-a — de Dmitri Șostakovici, consacrată lui Vladimir Ilici Lenin, „Balada Patriei” de A. Hacıaturian, uvertura „Sărbătoare rusă” de V. Ovcinnikov, concertul pentru pian de A. Șnitke, cantata „Cîntecele vinului” etc. De asemenea, vor fi executate lucrări de Serghei Prokofiev (oratoriul „Ivan cel Groaznic”), G. Sviridov („Oratoriul patetic”) ș.a.

Scrisoare din Moscova

Pentru manifestările Festivalului se pregătesc cinci orchestre simfonice din Moscova, orchestra de cameră din Moscova, corul academic rus, corul radiodifuziunii, capela corală rusă, ansamblul „Piatnički”, corurile din Voronej, Ural și Siberia, colectivul „Beriozka”, ansamblul de cîntece și dansuri din R.S.S.A. Tătara ș.a.

În zilele Congresului va concerta la Moscova și orchestra simfonică a Filarmonicii leningrădene dirijată de Evgheni Mravinski.

Din repertoriul noii stagioni

Stagiunea muzicală moscovită s-a deschis la 30 septembrie cu concertul Orchestrei simfonice de stat a U.R.S.S., avînd la pupitrul pe Konstantin Ivanov. În program: Simfonia V-a de Prokofiev, lucrări de Ceaikovski și Kabalevski.

În repertoriul stagiunii figurează noi creații ale compozitorilor sovietici — ca Rapsodia pentru vioară și orchestră și Sonata pentru pian de Hacıaturian, Cuartetul nr. 8 de V. Șebalin, Cantata lui E. Lazarev „Celor vii din partea celor căzuți” pe versuri de I. Selvinski, Simfonia de cameră de V. Bunin, lucrări pentru pian de A. Pirumov, R. Șcedrin ș.a. Repertoriul mai cuprinde apoi o seamă de lucrări pentru cor și orchestră de Rahmaninov, Mozart, Verdi, Haendel, Simfonia a noua de Gustav Mahler (execută pentru prima oară la Moscova), muzica baletului „Daphnis și Hloe” de Ravel, ciclul vocal „Jurnalul unui dispărut” de L. Ianacek, lucrări de Stravinski etc. La aceste concerte își vor da concursul David Oistrach și S. Richter, E. Chilele, D. Bașkirov, V. Așkenazi, Z. Doluhanova, G. Vișnevskaja, I. Arhipova ș.a.

M. B.

Vara asta am avut fericitul prilej să stau o lună în U.R.S.S. Și cu toate că au trecut destule săptămîni de cînd m-am despărțit de Neva și de stepa rusească, de cînd nu mai călătoresc cu metrourul pe sub colinele lui Lenin și nu mai urc cu „Tu-104” la înălțimi de Everest — cel puțin 9—10 ore pe zi tot mai sînt acolo, dat fiind că lucrez la montarea unei piese sovietice cu subiect actual — „Flori vii” de Nikolai Pogodin.

Revăd și retrăiesc aievea lucruri de care mă despart și timpul ireversibil și mii de kilometri. Caut să le readuc aproape: și la fel cum căldura pe care pădurile au luat-o soarelui se dăruie din nou prin focul intens al cărbunelui, tot așa și ceea ce am văzut și asimilat în țara sovietică retrăiește intens în munca la noul spectacol.

Lucrînd la tabloul IV care se petrece într-un parc, am apelat la proaspetele amintiri: am revăzut mesecenii din parcul Kirov, de la Petrodvoreț și Pușkino, surîsul obosit al statuilor antice din Grădina de vară a Leningradului. Dar, deocamdată, la repetiții, parcul este sugerat numai de schelăria practicabilor,

iar mesecenii, de siluetele citorva scinduri. Date pentru conturarea personalității lui Nikolai Bureatov am luat de la Vasili Berezin, un muncitor portuar întîlnit la Leningrad și de la Ivan Kulikov, maestru la uzinele Kirov. În discuțiile cu acești doi oameni sovietici mi s-a vădit aceeași intransigență față de rămînerea în urmă, același crez de foc în viitorul comunist. Lidia Evtodieva, Iura și Andrei Urivaev s-ar regăsi și ei în spectacol dacă ar putea veni din Kamciatka, de la Petrovavlovsk și Magadan să vadă noua premieră bucareșteană. Dar mai presus de similitudinile concrete e faptul că spectacolul va încerca să poarte în el nu numai amintiri reimprospătate, ci însuși sufletul tuturor, al uzinelor și al teatrelor, al parcurilor și al străzilor, al tuturor Ivanilor și Andreilor pe care i-am cunoscut — sufletul realității sovietice în care două sute de milioane de oameni construiesc comunismul, în care două sute de milioane de „flori vii” cunosc o înflorire fără precedent în istoria societății umane.

Deși citesc cu pasiune tot ce se publică despre problemele actuale ale construcției comunismului, deși prin propria-mi experiență am deprins anume cunoștințe, totuși munca la piesă e plină de dificultăți care se împletesc, însă, e drept, cu multe satisfacții. Pogodin pune problemele cu o ascuțime uneori neobișnuit de tăioasă. Frământările complexe ale membrilor brigăzii de muncă comunistă condusă de Nikolai, strădania lor ca nu numai prin felul de a munci, ci și prin felul de a trăi să se ridice la nivelul cerut de comunism — cer o pasiune autentică și o deplină înțelegere din partea colectivului actoricesc. Am încercat de aceea, ca noi înșine, la repetiții, să ne comportăm ca o brigadă de muncă comunistă: în parte am reușit și s-a muncit mai eficient decît la alte montări. În parte, însă, nu am putut ajunge la ceea ce doream și unele întîrzieri la repetiții au provocat ciocniri principiale vii, colectiv actoricesc reacționînd cu promptitudine împotriva breșelor ce-l amenințau. Ceea ce este încă un punct cîștigat.

Nu știu dacă spectacolul va avea ținuta pe care noi dorim să i-o dăm, ca un omagiu adus constructorilor comunismului pentru uriașele înfăptuiri cu care întîmpină cel de-al XXII-lea Congres al P.C.U.S. Noi, însă, îl dorim un spectacol adevărat, nu mimînd preocupări ci avîndu-le. Dorim să fim niște Nikolai Bureatov pentru spectatori: o brigadă acționînd asupra sufletelor. Brigada de la sudura electrică din piesă o dorim transpusă în sala Teatrului Muncitoresc C.F.R. prin interpreți care să sudeze conștiințele.

Distribuția spectacolului intrunește pe actorii Traian Vrinceanu (Rodin), Ion Vilcu (Nicolai), Alexandra Ianu (Serafima), Dana Comnea (Alocika), Cornel Vulpe (Don Carlos), Atena Zahariade (Galea), Al. Azoiții (Tolia), Sergiu Demetriad (Vasia).

Ce este cu brigada sudorilor — cu e cu povestea de dragoste dintre Alocika și Bureatov, dintre Serafima și Rodin, de ce bea și de ce nu mai bea Don Carlos, ce e cu cei din „Sahalin” — veți vedea la spectacol. Vă invităm și vă așteptăm, dar, să vedeți „Flori vii”.

Mihai Dimiu

In curînd la Teatrul Muncitoresc C. F. R.

„FLORI VII” de Nikolai Pogodin

Opinii despre teatrul românesc

Intr-un articol apărut în „Sovetskaja Kultura” regizorul leningrădean Nikolai Akimov își împărtășește impresiile despre viața teatrală românească, pe care a cunoscut-o cu prilejul recente sale vizite în țara noastră. N. Akimov se referă la multiplele posibilități pe care le au teatrele românești, stărînd asupra citorva spectacole — „Cum vă place” la Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra”, „Celebru 702” și „Prietenă mea Pix” la Teatrul de Comedie și „Siciliana” la Teatrul Național „I. L. Caragiale”. „Nu pot să nu amintesc despre comedia lui Aurel Baranga „Siciliana”, pusă în scenă de regizorul Sică Alexandrescu — scrie Akimov. E o comedie satirică ce biciuiește pe tinerii care, după terminarea Institutului, nu vor să lucreze în provincie. Meritul ei se datorește dialogului scriitor prin vioiciune și subtilitate, care provoacă o reacție puternică în sala de spectacol”.

Moda

In culorile cerului și peisajului de toamnă...

Bogata gamă de culori în care natura se îmbracă la vreme de toamnă i-a inspirat și pe creatorii de modă din Uniunea Sovietică. Astfel, pe lângă linii noi, ei au dat și noi armonii coloristice modelelor de haine femeiești pe care le lansează pentru anotimpul de trecere de la vară la iarnă.

Au fost împinse în general în prim-plan țesăturile mițoase, cu păr lung, învirstate cu spic alb care aduce cu pospaiul de brumă al primelor înghețuri.

Iată câteva modele caracteristice pentru felul în care creatorii sovietici înțeleg să imbine culoarea cu felul țesăturii și linia croielii, pentru a obține haina care o avantajează pe aceea care o poartă, haina care scoate discret în evidență grația feminină, haina care evidențiază, sub mai multe aspecte, frumosul.

În figura 1, vedem un palton-demiu de croială dreaptă, largă, confecționat dintr-un material moale, mițos. Culoarea: negru cu carouri albe. În față se trasează un cordon.

Figura 2, un costum pentru turism. Jachetică lungă, dreaptă, cu mâneci croite kimono, buzunare pronunțat mari. Se face dintr-o stofă plină, moltonată, cu carouri în tonuri albastre. Se ia peste pantaloni albi.

Figura 3, ne arată un complet de seară dintr-o țesătură de mătase, complet la a cărui confecționare s-au folosit și unele elemente din portul popular rus.

În sfârșit, în figura 4 facem cunoștință cu o rochie de mireasă și cu un costum de ginere, ambele croite în liniile clasice ale ținutelor îndătinat pentru cununii.

După cum se vede, toate aceste modele aduc câte o idee originală: sînt frumoase și elegante cu toată simplitatea liniei, accentuează grația feminină, dau purtătoarelor lor un aer de tinerețe.

Și la mantouri și la taioare se vede tendința spre linii drepte peste bust și spre terminația cloș scurt sub genunchi. Este o croială și frumoasă și comodă la purtat, ca una care nu împiedică întru nimic libertatea mișcărilor.

Modelele par a fi create, toate, sub lozinca: îmbrăcăminte în culori vii, dar armonios imbinat, croială simplă care să permită libertatea mișcărilor, care să dea haine ușoare la purtat.

Constanta Manu

Fabrica BIHOREANA MARGHITA-Reg. CRISANA PRODUCE PANTOFI de CASA din piele

comози și rezistenți
pentru femei, bărbați
și copii, în diferite
modele și culori.

De asemenea lansează
PANTOFI de STRADA
din piele
pentru femei
„EX FLEX”

comози, durabili,
ieftini

De vânzare la toate
magazinele de spe-
cialitate din țară

U.R.C.M.

Regiunea Mureș -
Autonomă Maghiară
TG. MUREȘ
Str. Petofi Nr. 2

EXECUTA ȘI DESFACE
PRIN MAGAZINELE SALE

- obiecte decorative și mobilier mic, sculptat, pictat, pirogravat
- jucării și bibelouri din lemn
- ceramică neagră
- coșoare
- țesături simple din bumbac, in, cinepă
- fețe de masă și cuverturi
- dantelărie broderii

Zeamil
Zeamil
GOSPODINE!

Pentru prepararea de budinci, creme, supe, prăjituri, folosiți produsul „Zeamil”.

Se recomandă în alimentația dietetică a copiilor și pentru diverse rețete culinare.

Se găsește de vânzare în magazinele alimentare.

Sănătate și
bună dispoziție:

**ape minerale
naturale**

Se găsesc de vânzare
la centrele de cură, cooperative
alimentare și restaurante.

Un pahar de apă minerală, un izvor de sănătate

E greu să devii miliardar?

Acum citva timp ziarul „Paris Presse Intransigent” a hotărât să-și bucure cititorii cu o nouă rubrică permanentă, intitulată semnificativ: „Cum poți deveni miliardar?” Dacă ar fi să dai crezare ziarului, nimic nu-ți mai ușor decât să devii astăzi, în Franța, un adevărat Cressus.

Din afirmațiile ziarului reiese că pentru asta e de ajuns să te cerți cu părintii, să ai o idee originală și să te apuci îndată de exploatarea ei, mai exact nu atât a ideii cât a oamenilor în stare s-o pună în practică, iar după aceea să stai liniștit și să aștepți cînd din cornul abundenței vor începe să-ți curdă miliardele.

Spre a-și ilustra spusese, ziarul citează, printre multe alte nume ieșite recent din „obscuritate”, și exemplul proaspătului rege al fermoarelor, devenit în același timp și proprietarul unor mari restaurante și al unei fabrici de bluze.

În primul rând, însă, e interesant de știut de unde răsar acești proaspeți miliardari. Deși tocmai despre asta ziarul vorbește cu oarecare sfială, aflăm totuși că unul dintre ei este fiul unui faimos proprietar de uzină electronică, altul al unui proprietar de mari magazine pariziene, devenit la vîrsta de douăzeci de ani moștenitor testamentar al tuturor bunurilor tatălui. Al treilea — fiul unui mare industriar din Alsacia.

Dar să-și lăsăm pe acești campioni ai fericirii omului să vorbească singuri. Monsieur Jacques Borel, președintele unei întreprinderi cu un capital de rulment de 500 de milioane franci anual, a declarat într-o zi, cu o candoare surprinzătoare: „Să găsești bani, e un fleac!” Și ziarul relatează într-adevăr că printre acționarii domnului Borel se află printre alții, două bănci franceze, una elvețiană, două societăți de asigurare cu un aver total de 650 milioane de franci. O altă persoană, domnul Gérard Blitz

se îndeletnicește cu organizarea odihnei oamenilor. Îi înmînezi, de pildă, o sumă mizeră de circa 300.000 franci lunar (aveți în vedere că mai bine de jumătate din muncitorii francezi cîștigă lunar sub 50.000 franci!) și dumnealui îți asigură pe dată o odihnă de adevărat miliardar...

Stimabilul domn Blitz arată personal cum și-a început strălucita carieră de miliardar: într-o bună zi a lipit pur și simplu pe ziduri un afiș cu reclama „Clubului de odihnă” al dumnealui și după cinci-sprezece zile de la această memorabilă dată sertarele biroului lui i-au fost tixite cu scrisori venite din partea abiațitorilor după odihnă... Cu toate acestea, domnul Blitz recunoaște că a mai avut nevoie de o „suplimentare” de fonduri căci, de, așa e începutul. Dar, nici asta n-a fost o problemă. I-a sărit într-ajutor tatălui, punându-i la dispoziție peste un milion de franci.

Biografiile acestor domni, cu și aceea a „genialului” Boussac care, moștenind de la tatine-su cîteva milioane a știut să tragă din ele profituri fabuloase (furnizînd echipament militar în timpul războiului mondial din 1914—1918), ne amintesc de faimoasa anecdotă de pe vremuri despre un miliardar american. Întrebat de un ziarist despre conveniența averii lui, miliardarul i-a dat, cu toată seriozitatea, această explicație: găsind într-o zi o mică comoară, împreună cu nevastă-sa, au hotărât de îndată să înghebe o mărunțică întreprindere meșteșugărească. Și așa, chiar din prima zi au reușit să cîștige un dolar. N-au stat pe gînduri. Au cumpărat numai decît niște mărfuri care, chiar în ziua următoare, le-au adus un cîștig de doi dolari. A treia zi au cîștigat patru, apoi opt. Și taman atunci s-au pomenit cu o telegramă din San Francisco care îi vestea că murindu-le o mătușă deveniseră proprietari unei moșteniri de 10 milioane de dolari...

Dacă în zorii capitalismului s-a mai putut ca o seamă de afaceriști să realizeze mari averi pornind de la nimic, acum în epoca marilor monopoliuri cînd concentrarea capitalurilor sporește de la o zi la alta, acest lucru este cu desăvîrșire exclusiv.

La drept vorbind, cunoscînd cît se poate de bine această stare de lucruri „Paris Presse” își mai domolește uneori entuziasmul, căutînd pe alocuri să stîrnească în fel și chip compasiunea adevăraților producători de bunuri pentru soarta „tristă”

a celor care se bucură de ele. Vezi dumneata, cîte greutăți, cît zburcium etc., etc.

Astfel, unul dintre eroii slăviți în osanale de ziar, pe nume Henry Chique, și el rege al fermoarelor, mărturisește cu stringere de inimă că, vezi matale, și el și consoarta lui regretă din suflet fericirile vremuri cînd se hrăneau cu „piine și speranțe”.

Trebuie să știți, însă, că nici domnul Gérard Blitz, sărmanul, de el, „nu se rușinează să ia meșoul” și că „se adăpostește în două odăițe ca vaj de lume”. Ce soartă, ce soartă haină, nu-ți așa?...

D'apoi bietul Jacques Borel! Trebuie „să schieze iarna 15 zile, vara 8 zile, pe schiuri acvatice și alte 8 zile toamna, în noiembrie”.

Așa dar, lucrurile sînt limpezi. Puteți deveni cu ușurință miliardar, dar nu vă prea pripiți...

Și acum să vedem care-i situația tinerilor francezi cărora le-ar putea „surîde soarta”.

În cursul acestui an, 800.000 de tineri francezi vor împlini vîrsta de 14 ani. Unii dintre ei se vor înscrie la liceu spre a-și face studiile medii. Dar trebuie să stim că numărul acestor fericți va scădea de la un an la altul. Salariul mî-

zer al părinților, costul ridicat al manualelor școlare fac ca tot mai mulți tineri să-și părăsească studiile și să se angajeze în diverse birouri, fără nici o calificare, unde vor cîștiga douăzeci — treizeci sau patruzeci de mii de franci (în moneda veche). Și acum gîndiți-vă că numai 8 la sută dintre copiii muncitorilor și 0,2 la sută din cei din mediul rural urmează cursuri universitare!

O seamă de tineri, fete și băieți vor învăța ce e drept un meșteșug oarecare în școlile de arte și meserii. Dar un număr de peste 150.000 de doritori vor rămîne în afara acestora. Cei ce vor avea norocul să intre într-o astfel de școală vor deveni peste trei—patru ani, bineînțeles dacă salariul părinților le va îngădui să-și plătească taxele, muncitori de profesie. Datorită meseriei învățate și calificării lor acești tineri vor cîștiga în cel mai bun caz circa 100.000 de franci pe lună, dacă vor munci ore suplimentare în dauna sănătății lor. Dar și această fericire va fi de scurtă durată. Ea va înceta în ziua cînd vor fi anunțați că „nu mai este de lucru” și că „direcțiunea regretă că trebuie să-și ia rămas bun de la dv.”.

Ei, dar cum rămîne cu cei care au reușit să ocolească stîncile submarine din calea spre reușită? Cei care au putut să intre în facultăți? Să nu vă așteptați ca pe fiecare bancă a Sorbonei să întîlniți un miliardar. Acești tineri vor deveni profesori sau colaboratori științifici, dobîndind după 15 ani de studii „amețitoarea” remunerație de 100.000 de franci pe lună. Sau poate chiar ceva mai mult dacă, renunțînd la cercetările în laborator, se vor angaja la un întreprinzător particular.

Unii dintre ei vor reuși, fără îndoială, să pătrundă în sfintele instituții ale statului capitalist, cum ar fi, de pildă, inspecția financiară, din care de regulă se ajunge de-a dreptul în consiliul administrativ al vreunei bănci sau al unei societăți pe acțiuni.

Dar trebuie să știm că acești fericți poartă nume de mult cunoscut în cercurile financiare și industriale...

Așa dar, ce părere aveți? E ușor să devii miliardar în Franța? Fără îndoială, vă voi răspunde eu. Și vă pot da și rețeta: să vă nașteți în prealabil fiu de miliardar!

Claude Leconte

Paris, Septembrie.

Nu de mult, scriitorul Steinbeck îl avertiza pe Adlay Stevenson: „Nu putem nădăjdui să-i vedem pe copiii noștri oameni buni și cinstiți, de vreme ce orașele, statul, guvernul și corporațiile făgăduiesc o recompensă mult mai mare pentru intrigi și înșelătorie, decît pentru adevăr și cinste. Escrocherii, Adlay, escrocherii pe toate treptele societății”.

Intr-adevăr, frauda s-a infiltrat în întreg aparatul de stat, în sufletele oamenilor, devenind o plagă infricoșătoare prin caracterul ei permanent. O plagă care i-a contagiat pe oameni.

Alarmat de această situație, în speranța de a-i „vindeca pe bolnavi”, guvernul S.U.A. s-a gîndit să elaboreze de urgență un „cod de morală”, destul de sever și obligatoriu, pentru funcționarii de stat. Codul cuprinde indicații asupra celor ce trebuie și ce nu trebuie să facă un cetățean care dorește să-și aleagă în viață cariera de funcționar.

„Funcționarul nu numai că nu are voie să greșescă, dar trebuie să fie în afara oricăror suspiciuni”.

„Se interzice categoric primirea de

late ca să nu-i rămînă „datoare”. E ușor de înțeles, că în astfel de cazuri n-are nici o importanță tacit „codul moralei” interzice sau nu o „recompensă”. Te poate lăsa oare inima să nu prilejuești o mică bucurie unui om de-al tău, devotat trup și suflet intereselor tale? Și într-adevăr se pare că părinții businessului cam iau peste picior faimosul „cod de morală”, atunci cînd își spun, cu sfătoșenie, ei în de ei — „Banul n-are miros!”.

Nu de mult agenția de presă „Novosti” (A.P.N.) a primit din S.U.A. o corespondență care relatea următoarele:

La Lima, în statul Ohio, locuiește în bună pace și prețuire, un judecător pe numele de Moran Jenkins. În omul acesta s-au cuibărit toate păcatele lumești: e sperțar și sadic, își obligă clientele la concubinaj, mituiește martorii, falsifică actele juridice, proferează amenințări la adresa judecătorilor și martorilor. Toată lumea cunoaște „de cînd lumea”, aceste păcate ale lui. Dar asta nu-l neliniștește cîtusi de puțin pe domnul Jenkins. Dumnealui are destui prieteni și protec-

tori în Asociația americană a juriștilor și nici un „cod de morală” nu s-ar încumea să-l înfrunte. „Banda” lui funcționează ca un ceasornic și n-ar lăsa, pentru nimic în lume, să se începe un om din aceeași barcă cu ea. Căci e mai puternică decît oricare cod american, nu se teme de nimeni și nimic, dat fiind că cel care ar îndrăzni să ridice

mîna asupra ei, ar ridica-o și asupra sfintei-sfintelor societății capitaliste — puterea banului.

Nu de mult, mi-a căzut în mînă cartea unor ziaristi americani, Ted Prager și Leeds Moberly, intitulată „Bandiții New Yorkului”, în care autorii povestesc despre faimosul bandit Albert Anastasia, capul „Trustului ucigașilor”. Această stîrpitură morală avea pe conștiința sa peste 200 de suflete cmeșeti. Avera lui Anastasia era evaluată la milioane de dolari. Fusesse de două ori chemat la judecată, dar tot de atîtea ori izbutsese să iasă basma curată. În 1957, în vîrstă de 54 de ani, a căzut sub gloanțele unui „asociat” de-al lui. Se pare că nu se înțeleseseră de la o împărțeață. Așa dar, întreața țară, toate ziarele, toate forurile judecătorești cunoșteau prea bine afacerile lui „necurate”, le cunoșteau de ani și ani și se întreceau a plămăsi tot felul de legende asupra „personalității” lui. Iar dumnealui, banditul, își vedea liniștit de treabă: ucidă pe unul — încasa bani, mai ucidă pe unul iar mai încasa bani, se mai ducea și pe la biserică să se închine pentru... iertarea păcatelor, iar între alte îndeletniciri mărunte mai prezida un sindicat portuar, respecta din adîncuș inimii poliția și se bucura, din parte-i, de același respect. Cine știe ce cotă parte din „veniturile” domnului Anastasia rămîneau și în buzunarele autorităților... Și în această junglă se încearcă acum a se face ordine prin editarea unui „cod de morală”!

Într-o leagănul Americii de odinioară au stat oameni mari, înaripați de nobile aspirații. Ei visau o țară de oameni liberi, mîndri, fericți. Pe atunci America era, cu adevărat, un simbol al progresului. Dar de atunci au trecut mulți ani. Nu de mult, poliția din Philadelphia a arestat un om pentru vina că ar fi citit în stradă, cu glas tare, un document care trezise suspiciunea poliștilor. Acest document nu era altceva decît Declarația de independență, în care marii oameni ai Americii au testat popoului lor marile idealuri.

Aceste idealuri sînt azi călcate în picioare în America. De aceea îl înțelegem prea bine pe Walter Lippman, înțelegem amărăciunea lui, cînd scrie între altele:

„Poporul nostru n-are astăzi idealuri către care să tindă prin eforturi comune”.

— Da, escrocherii, escrocherii pot tot, pe toate treptele societății, afirmă și Steinbeck.

Încît avem toate motivele să credem și noi că noul „cod de morală” destinat funcționarilor de stat americani va ajuta taman ca o cataplasma la un mort!

Iulia Hrușciova

Ca o cataplasma la un mort...

Pe marginea publicării noului „cod de morală” pentru funcționarii de stat americani

donatii, de mită, simplă sau sub formă de „distracții”. „Codul de morală” elaborat de ministerul de interne nu trece apoi cu vederea nici viața particulară a funcționarilor: „Comportarea în particular a salariatului, în viața lui privată... intră și ea în sfera de preocupare a conducerii ministerului”.

Citind codul, te gîndești: pe cît de laudabilă e măsura, pe atît e de nefolositoare. Căci este cu neputință ca simpla înșiruire pe hîrtie a unor norme de conduită cu caracter general să vindece o țară, să vindece cetățenii ei, otrăviți, înnebuniți de besmetica goană după profit. O astfel de acțiune poate fi asemuită cu încercările desperade ale unui medic de a salva un pacient ce nu mai poate fi salvat, cu ajutorul unui... plasture. Degeaba s-ar zburcua omul, degeaba ar alerga de colo-colo, căutînd locul unde să-l aplice... „Codul moralei” aduce cu un astfel de plasture.

Acum citva timp a făcut vîlvă un nou scandal iscat în sinul municipalității newyorkeze. Oameni respectabili în aparență, oameni „solizi”, s-au dovedit a fi, după un control inopinat, niște escroci de ultima teapă, niște pungăși nerușinați, care nu s-au sfiit să bage mîna în buzunarele micilor și amărîților slujbași, în buzunarul locatarilor din insalubrele bordeie de la periferiile New York-ului, îndemnați de diabolica, nesăbuita poftă de cîștig.

Ce folos poate aduce în asemenea împrejurări, susamintitul cod? Ce mai poate schimba? Nu vine greu a crede că oamenii s-ar putea schimba, chiar dacă i-ar învăța pe de rost, chiar dacă și-ar jura de mii și mii de ori să nu țure, să nu ia mită, să fie docili, modești și neprihăniți ca niște arhangheli. Pentru că, la drept vorbind, chiar viața îi obligă să alerge după bani, să-i apuce cum pot, să-și umple buzunarele cu tot ce le cade în mînă, cu tot ce scapă supravegherii altora. Chiar dacă am socoti salutară apariția noului cod, nu se poate să nu ne dăm totuși seama de ineficacitatea lui. Pentru a transforma oamenii, e nevoie, în primul rînd, să schimbi condițiile lor de viață, regimul care dă naștere acestor stări de lucruri.

De sus și pînă jos, de la Washington și pînă în cel mai prizărit cătun al țării, s-a instăpînit o singură morală — apucă cum poți și cit poți! Comenzile pe care le face statul, vor fi obținute cu siguranță de firmele ce-și au „omul” lor în departamentul respectiv. Care, fie că a lucrat înainte în cadrul firmei, fie că are de gînd să lucreze în viitor, fie că-i însurat cu sora președintelui acesteia, se va da peste cap pentru ca afacerea „să iasă” fără poticneli. După cum, tot atît de evident este că firma va găsi mai tirziu o modalitate